98. évfolyam 6. szám Budapest, 2011. december 90 forint

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVA 1913-BAN

JÓ SZERENCSÉT!

Borbála Nap, 2011.

Ez évben is, az előző évek hagyományainak megfelelően, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Margit körúti épületében, 2011. december 2-án, a Minisztérium, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, a Magyar Bányászati Szövetség, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közös szervezésében került megrendezésre a Szent Borbála napi országos központi ünnepség.

Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével és az elnökségi asztalnál foglalt helyet *Dr. Latorcai János* az Országgyűlés alelnöke, *Bencsik János* a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára, *Horváth Péter* a Magyar Energia Hivatal elnöke, *Jászai Sándor* a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke, *Holoda Attila* a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, *Rabi Ferenc* a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke, *Dr. Nagy Lajos* az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, *Dr. Tihanyi László* a Miskolci Egyetem dékánja, valamint *Dr. Zoltay Ákos* a Magyar Bányászati Szövetség főtitkára, a rendezvény levezető elnöke.

Ünnepi köszöntőt mondott Dr. Latorcai János az Országgyűlés alelnöke, úgy is mint a „Szt. Borbála érem" kitüntetést 1993-ban alapító és első ízben átadó miniszter, valamint Bencsik János a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium klíma és energiaügyért felelős államtitkára.

Köszöntötte az ünnepség résztvevőit Holoda Attila az MBSZ elnöke is, ezután kerültek átadásra a kitüntetések, majd Szt. Martin zenei műsora hangzott el. Az ünnepség hivatalos része a Bányász Himnusz és a Kohász Himnusz eléneklésével zárult, az ezt követő állófogadáson Dr. Nagy Lajos az OMBKE elnöke mondott pohárköszöntőt.

Iparág és szakszervezet

Összegző beszélgetés Rabi Ferenccel, a BDSZ elnökével

Ez az esztendő volt az új kormány első teljes éve, s a törvényhozási dömping nem kímélte a munka világát sem. Nyilvánvalóvá vált, hogy a hatalom erőből politizál, döntéseinél nem, vagy igen szelektív módon veszi figyelembe a munkavállalói érdekeket. Felerősödtek a tiltakozások, eddig nem tapasztalt méreteket öltött az elégedetlenség, mely végső érvként utcára vitte a szakszervezeteket is. Megkezdődött a konföderációk kormány részéről történő megosztása, a dolgozói érdekképviseletek mozgásterének leszűkítése. Ugyanakkor – a kapkodó és kellően át nem gondolt „unortodox" gazdaságpolitika következtében – komoly gondok jelentkeztek a bánya- és energiaipar és a könnyűipar területén is. Ez felemás döntések meghozatalát eredményezte. Tapasztalhatók ugyan pozitív fejlemények, viszont jelen vannak olyan negatív hatások is, amire előre nem lehetett felkészülni. A Bánya-Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete ebben a társadalmi, gazdasági környezetben kellett, hogy végezze érdekérvényesítő munkáját. Az év végi ünnepek előtt a hogyanról beszélgetünk a BDSZ elnökével.

Jó és rossz hírek

- Milyen döntések határozták meg a bányászatban a kitermelő-iparág helyzetét, illetve milyen állapotban volt a bányaipar 2011-ben?

- A BDSZ európai szinten és itthon is képviseli azt, amire a kitermelő iparágban dolgozóknak szüksége van, az ásványi nyersanyag gazdálkodásban, kitermelésben. Hangsúlyos eleme ennek, hogy tudatosan, a piaci folyamatok befolyásolásával a hazai bányaiparnak jövőképet kell adni. Ebben az évben elfogadták Magyarország energiapolitikai koncepcióját, energiastratégiáját, amely elsősorban, a fenntarthatóság figyelembe vételével, a környezetbarát szénre épülő villamos áram-termelés megteremtésében látja a lignit, a szén szerepét. Ugyanakkor jelezték, hogy 2020 után lehet majd számítani a szén szerepének a megőrzésére, vagy esetleg arányának növelésére, a villamosára-termelésben.

(Folytatás a 2. oldalon)

Üzenet a múltból

Mikor e sorokat írom, még nem döntött az országgyűlés a Munkatörvénykönyv megváltoztatott szabályainak elfogadását illetően. De ilyen „nyugodtan" még nem adtam nyomdába cikket, mely egy eljövendő esemény megtörténtét valószínűsíti. Nincs kétségem afelől, hogy a kétharmados parlamenti hatalom – minden ellenzéki aggodalom és tiltakozás ellenére – egyöntetűen szavazza meg az előterjesztést. Nem vállalok tehát nagy rizikót, ha megelőlegezem – no, nem a bizalmat! – hanem a Munkatörvénykönyv, munkavállalókra nézve hátrányos, átszabásának tényét.

„A magyar parlamenti törvénykezés egyik szégyenfoltjaként véglegesen lezáródott és megszületett a Munkatörvénykönyv (MTk) módosítása, amely összefoglalóan azzal jellemezhető, hogy ez a Munkatörvénykönyv demokráciaellenes, munkavállaló-ellenes és szakszervezet-ellenes."

Mintha csak ma írtam volna le ezeket a mondatokat, de nem ma írtam, hanem 2001 áprilisában, Schalkhammer Antal országgyűlési képviselővel, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének akkori elnökével készített interjú közben. A tíz évvel ezelőtti beszélgetés témája is a munka világát szabályozó törvény módosításairól szólt, s minősítéseként elég ideidézni a cikk címét: „Egy szégyenteljes parlamenti döntés története".

Más szempontból is lényegi párhuzamok érhetők tetten, ha a múltat összevetjük a jelennel. Anélkül, hogy ennek taglalásába belemennék – megteszik ezt helyettem a szakszervezeti mozgalom, gyakorló vezetői, nap, mint nap -, elég, ha ide másolom az akkori írás végét, mely fontos tanulságokkal szolgál a teendőket illetően.

„- El lehetett volna kerülni azt, hogy ezek a törvényi módosítások egyáltalán felmerüljenek a kormány illetékeseinek gondolatában?

- Ha lenne országos érdekegyeztetés - mondja Schalkhammer Antal -, ahol az érdekképviseletek konföderációi kifejthetnék véleményüket, vitázhatnának, érvelhetnének a munkavállalók érdekében az igazuk mellett, akkor ilyen hátrányosan megkülönböztető, gyalázatos döntés talán nem fordult volna elő.

- De előfordult, s minden előzetes tiltakozás, szakszervezeti fellépés ellenére a törvényt, a parlamenti kormányzó többség elfogadta. Még sarkosabban fogalmazva: keresztülverték a módosításokat a törvényhozásban. Mit tehet ezek után még a szakszervezet, illetve szakszervezetek?

- A szakszervezetek a jelenlegi helyzetben többféle eszköz közül válogathatnak, hogy kifejezésre juttassák tiltakozásukat. Ezek a módszerek egymásra is épülhetnek, de külön-külön is hatékonyan alkalmazhatók. Élhetünk és élnünk is kell a nyilvánosság erejével. Minél szélesebb körben kell elmondanunk, minél több emberrel kell megértetnünk, hogy ez a törvénymódosítás nem szolgálja a dolgozók érdekeit, s egy tévesen, vagy inkább nagyon is tudatosan értelmezett EU-csatlakozási feltételrendszerbe belemagyarázva olyan módosításokat fogadtatott el a hatalmon lévő parlamenti többséggel, melyek évekre, évtizedekre vetik vissza a munkavállalói jogosultságok érvényesülését. Hirdethetünk sztrájkokat, demonstrációkat, kifejezésre juttatva tiltakozásunkat. Ha nagy tömegek követelik ugyanazt, ha megmutatkozik jól láthatóan az az erő, amely éppen érintettsége folytán mozdul meg, nyomás nehezedhet a kormányra, amely végső soron felvetheti a törvény újra tárgyalását. Hívhatjuk segítségül nemzetközi szervezeteinket, szövetségeinket, s az ő tiltakozásuk - amely párosul a külföldi tőke negatív irányú mozgásával - meggondolásra késztetheti a törvényalkotó többséget. Élére állhatunk egy polgári engedetlenségi mozgalomnak, de járható út a népszavazás kezdeményezése is.

Mindezek azonban csak úgy eredményesek, ha széles tömegbázisra tudjuk helyezni a dolgozókra nézvést hátrányos munkatörvénykönyvi módosításokkal való egyet nem értésünket. Szoros együttműködés szükséges valamennyi érdekérvényesítő konföderáció között, bevonva a civil szervezeteket is. Mindenek előtt saját sorainkat kell olyanná bővíteni, hogy ütőképes csapattá váljunk. Ehhez tervszerű tagépítésre, taglétszámunk folyamatos bővítésére van szükségünk, hogy ez által szélesedjen az a kör is, amelyre hatással kívánunk lenni, s akiknek érdekében a szakszervezetek szót emelnek e szégyenteljes munkatörvénykönyvi módosítás ellen."

Ami a sztrájkot illeti, a jelenlegi hatalom, az elégséges szolgáltatásról való megállapodás kötelezővé tételével, a bíróságok döntési kompetenciájának beiktatásával, tulajdonképpen ellehetetlenítette a munkabeszüntetés eme szakszervezeti jogosultságának gyakorlását. A népszavazás sem éppen a gyors jogorvoslat jól kitaposott ösvénye. Marad a többi eszköz, a nyilvánosság, a nemzetközi szervezetek segítsége, a demonstráció, melyek használata még nincs tiltólistán, ám eredményességük attól függ, hogy milyen szervezett erőt, mekkora tömeget és akkumulált egységet képes mozgósítani, a hazai munkavállalói érdekképviselet.

„Az MSZOSZ tagszervezetei mindent megtesznek azért, hogy a munkavállalók tisztán lássanak, és megértsék, hogy a szakszervezet az egyetlen szervezett erő, amely kiáll értük, képviseli és védi érdekeiket."

A fenti idézet már a jelenből szól. Így fogalmaz a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének szövetségi tanácsa a Munka Törvénykönyvéről szóló állásfoglalásában.

A szándék világos, a cél is egyértelmű.

A szakszervezetnek gyorsan és pontosan kell tennie a dolgát.

A huszonnegyedik órában vagyunk!

Hámori István Péter

Iparág és szakszervezet

(Folytatás az 1. oldalról)

Meghatározónak tartjuk, hogy a mátrai külszíni szénbányászkodás, lignittermelés, kapjon a villamos áram-termelésben hosszabb távú jövőképet, s teremtődjön meg a feltétele annak, hogy a tisztaszén technológiák 2020 után tervezett megjelenéséig működőképes maradjon a cég. Ezért lett volna fontos a tervezett, 440 megawattos erőmű megépítése, (amire már jelentős ráfordítás is történt), mert a tisztaszén technológiák megjelenéséig, illetve az alternatív tüzelőanyagok, áramtermelő kapacitások építésével egy nagyon jó vertikum alakult volna ki. Ezzel szemben áttolták a beruházás kivitelezését és a Magyar Villamos Művek, mint a Mátrai Erőmű Zrt egyik tulajdonosa is, úgy döntött, hogy nem építi meg az erőművet. Ez azt vetíti előre, hogy a Mátrai Erőmű két bányájának optimális kihasználása, foglalkoztatás-biztonsága miatt, 2014-től, komoly kihívások elé néz. Ehhez kapcsolódik, hogy a széndioxidkvóták biztosításáról is dönteni kell, hiszen a vállalkozások üzleti terveiket akkor tudják megfelelően tervezni, hogyha látják a gazdasági környezetet.

Az viszont jó hír, hogy sikerült minimálisan 2014 végéig biztosítani a Vértesi Erőmű Zrt márkushegyi bányaüzemének továbbműködését, igaz csökkentett foglalkoztatotti létszámmal, egy frontfejtéssel.

Az egyéb, más bányászati alágazatokban, rendkívül nehéz gazdasági körülmények miatt, nehéz helyzetben vannak a bauxitbányászok, azzal, hogy a vörös iszap katasztrófa kihatott a magyar alumínium ipar teljes tevékenységére. Ez áttételesen - elsősorban a bérnövekedésre vonatkozóan - érintette a mi korábbi megállapodásainkat is. A napjainkban meghozott döntések fogják a bauxitbányászat következő időszakát meghatározni. Bízunk benne, hogy ez a szakmakultúra megmarad, és szükség lesz a speciális timföldekre, valamint új technológiával meg lehet őrizni a következő időszakban is a munkahelyeket.

A kő kavics és az egyéb ásványbányászat területén az építőipar nehéz helyzete behatárolta a lehetőségeket. Jelentős mértékben csökkent a termelés volumene, s csak reménykedünk abban, hogy az építőipar fellendülésével újra nagyobb mennyiségben lesz szükség az építőipari nyersanyagokra.

Az ércbányászat másik területén a mangánbányászatban szinten tartást látunk, a speciális ásványi anyag feldolgozása pedig, Észak-magyarországon, a megszokott körülmények között történik.

A szénhidrogén-bányászat ugyancsak szinten tartásra rendezkedett be, a rossz hír az, hogy a kutatóbázisok egy jelentősebb része áttelepül Lengyelországba, ami azt jelzi, hogy a koncesszió kiadásával problémák voltak az elmúlt időszakban.

Összességében 2011-ben a foglalkoztatási létszámban radikális változás nem következett be. Abban reménykedünk és bízunk, hogy a BDSZ-ben lefolytatott szakmai viták is – ilyen volt a tiszta-szén technológiákról szóló vita, ilyen a svájci projekt, amiben azt keressük, hogyan lehet a szerkezetátalakítást sikeresen végbevinni és milyen szerepe lehet ebben a kitermelő iparágnak -, segíteni fogják, hogy a bányászok megélhetése a következő időszakban biztosítva legyen. Ebben az évben elsősorban azért dolgoztunk, hogy a következő évek foglalkoztatási biztonsága megteremtődjék.

A szakszervezet előtt álló kihívások

- Hogyan írható le az érdekképviseleti tevékenység a 2011-re is jellemző, s korántsem munkavállaló-barát kormányzati magatartást illetően?

- Ami a szakszervezeti működés általános összefüggéseit illeti, rendkívül ellentmondásos és nehéz éven vagyunk túl. Nyilvánvaló, hogy a jelenlegi kormány értékrendjében a kétoldalú autonóm szociális párbeszéd és a szakszervezetek működése nincs benne. Elhangoztak olyan mondatok az érdekegyeztetés és a szociális párbeszéd rendszerének átalakításakor, ami ezt a felelős politikusok részéről alá is támasztotta. Kapitalista viszonyok között nem véletlenül teremtődött meg az az intézményrendszer, ami a munkavállalókat képviseli, akik nem vagyonukkal, nem tulajdonukkal jelennek meg, elsősorban, a kapitalista termelésben, hanem a munkaerejüket adják el. Ugyanúgy, ahogy az üzleti vállalkozásoknak nekik is szükségük van a kiszámíthatóságra. Ugyanúgy szükség van számukra a biztonságos munkavégzés feltételeinek a biztosítására, az egészségvédelem feltételeinek a megteremtésére, és olyan megállapodásos rendszerre, amelyből világosan látják, hogy milyen feltételek, körülmények között tudják a munkaerejüket a munkaerőpiacon érvényesíteni. Ha ezek nincsenek meg, a bizonytalanság egyre több szélsőséges megoldást eredményez, egyre irracionálisabb viselkedésformák jelennek meg. A szakszervezetek abban tudnak segíteni, hogy ezeket a munkavállalói felvetéseket, kérdéseket, javaslatokat képviselik. Visszaviszik a válaszokat is a munkavállalók számára, s képesek arra, hogy kialakítsanak olyan döntéseket, amelyek a munkavállalók részéről támogatottságot kap.

- Ami azt illeti, a szakszervezetek nem panaszkodhattak arra, hogy nincs tennivalójuk.

- Ez igaz annak fényében is, hogy jelentős átalakítást hajtott végre a kormány. Megváltoztatták az Alkotmányt. Az Alkotmány jelentős vívmánya volt, hogy a bevezető paragrafusok között egyértelműen kimondta: a szakszervezetek képviselik a munkavállalókat. Ez a rendszerváltoztatáskor a kerekasztal mellett kialakult, egyik fontos alkotmányos garancia volt. Az új, most már Alaptörvénynek nevezett alapjogi feltételek már nem mondja ki kategorikusan, hogy csak a szakszervezetek képviselik a munkavállalókat. A szociális párbeszédnek meg az a jelentősége, hogy ha a munkáltatók és munkavállalók képviselői kétoldalúan meg tudnak állapodni a foglalkoztatás feltételeiről. Az önkéntesen vállaltak betartása sokkal egyszerűbb, mintha szabályokban próbálják meg azt előírni.

A kormányzat „oszd meg és uralkodj” elve

A demokrácia egyik fokmérője, hogy milyen a szociális párbeszéd színvonala, minősége, és képesek-e a partnerek, előremutató megállapodások megkötésére. Sajnos az országos szintű érdekmegjelenítés, az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) megszüntetésével, intézményes keretek között teljes egészében megszűnt. A kormány úgy döntött, hogy testületet felszámolja. A helyette létrehozott Nemzeti Gazdasági Társadalmi Tanács egy többoldalú, nem a két oldal megállapodásaira, illetve a kormány, mint felelős szabályozó szerv, tripartit (háromoldalú) érdekegyeztető fórumaként működik a jövőben. Az egyházak, civil szervezetek, tudományos akadémia, az ipari és kereskedelmi kamara képviselői is részt vesznek ebben a munkában. Ez alkalmas fórum lehet arra, hogy a legfontosabb társadalmi problémákról legyen egy orientáló vita, megállapodás, de nem alkalmas arra, hogy a munka világára vonatkozó szabályozásban megfelelő szerepet lehessen kialakítani. Éppen ezért a szalámizásnak nevezett taktika elindult. Úgy döntött a kormány, hogy a munkáltatói és a munkavállalói szervezetek közül van, akivel leül, s van, akivel nem, az új munka világára vonatkozó szabályozást egyeztetni, az új munkatörvény könyv legfontosabb paramétereit kialakítani.

- Ezzel megosztotta a szakszervezeteket és részben megosztotta a munkáltatói képviseleteket is.

- Világos, hogy Magyarországon, a rendszerváltást követően, tíz százalék körüli munkanélküliség mellett - amikor, ráadásul, nagyon sokan, főleg a fiatalok, külföldön az egységes európai munkaerő-piacon belül keresik a megélhetés lehetőségét -, a munkavállalók vannak kiszolgáltatott helyzetben a munkaerő piacon. Azoknál a cégeknél, ahol van szakszervezet, van ágazati vagy helyi kollektív megállapodás, ott szabályozott körülmények között tudják a munkavállalók végezni a tevékenységüket, de ez is egy, a munkaadóval történő vita utáni megállapodásban születik meg. Megvan a munkáltatóknak az a lehetősége, hogy ha a követelés keményen érinti a termelés bármilyen szegmensét, s úgy gondolják, hogy a vállalkozásnak a profittermelő képességét csökkenti, be tudják határolni, ezeket a pontokat, s ezekről meg lehet állapodni a szakszervezetekkel. Kis- és közepes cégek jelentős részénél nincs munkavállalói érdekképviselet és ott lehetőség sincs arra, hogy ezek a behatárolások megtörténjenek, tehát a munkáltató tud élni az erőfölényével. Ezért volt meglepő az a kormányzati gondolat, hogy Magyarországon a foglalkoztatás bővítésének a legnagyobb akadályozója a Munka Törvény Könyv, melyet át kell alakítani, úgy, hogy abba a munkáltatók számára kedvező tételek kerüljenek be. Nemzetközi tiltakozás, felháborodás, az Európai Szakszervezeti Szövetség, a Szakszervezeti Világszövetség, az ILO, meghátrálásra és tárgyalásra kényszerítette a kormányt, de ehhez hozzájárultak a szakszervezeti nagy létszámú demonstrációk is, áprilisban, októberben. Három szakszervezeti konföderációt a tárgyalásokba bevonva, megállapodást készített elő a kormány a legfontosabb kérdésekről. De nem az átfogó munka törvénykönyvi változásról.

- Ezt a megállapodást aláírta a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének az elnöke is.

- Anélkül, hogy a megállapodás pontjait részletesebben ismertette volna a döntéshozó testületekkel, és az MSZOSZ-be tömörült szakszervezetekkel. Úgy gondolom, hogy ez súlyos hiba volt. Ilyen mérvű átalakítási folyamatban, még ha vannak is felkészítő, tájékoztató típusú rendezvények, még ha tiltakozó akciók alakultak ki regionális, megyei szinten is, nem lehet a tárgyalási eredmények visszacsatolása nélkül egy ilyen közegben a megállapodást úgy aláírni, hogy a mögött nincsenek ott a szervezetek. Sajnos ez előre vetíti a konfliktusok felerősödését a konföderáción belül, és várhatóan kemény vitákat generál. Egy biztos, hogy mi nem az MSZOSZ elnökével kötöttünk kizárólagosan megállapodást, hanem az MSZOSZ tagszervezetei együttműködését kell megjelenítenie a konföderációnak. Én nem hiszem, hogy a kilépés a megoldás. Azt az értékrendet kell megtalálni, ami mindannyiunk számára képviselhető. Nem szabad a szakszervezeti mozgalom megosztottságát erősíteni. Sajnos a három konföderáció aláírása ezt a folyamatot gerjeszti. Éppen ebből fakad, hogy vannak kezdeményezések egy új típusú szakszervezeti mozgalom indítására, ami éppen ebben a nehéz helyzetben még a meglévő struktúrákat is szétszedheti.

- Ezt hogy érted?

- Úgy gondolom, hogy tisztázó megbeszélések után, Magyarországon egy szakszervezeti konföderációra és hétnyolc ágazati szakszervezetre van szükség, amelyek ágazati szinten kollektív megállapodásokat kötnek. Ezeken keresztül lehet a munkavállalói érdekeket megjeleníteni, a kiszámíthatóságot, biztonságérzetet megteremteni. Mi az ehhez szükséges lépéseket megtettük, az MSZOSZ ipari szakszervezeti együttműködést generáltuk hét éven keresztül, ennek megfelelően fúziós folyamatokat is végig tudtunk vinni, s reményeim szerint a fúziós folyamatokat be tudjuk két éven belül fejezni a legnagyobb ipari szakszervezettel, a Vasas Szakszervezeti Szövetséggel is. Ezzel egy meghatározott, erős, kollektív szerződés kötésére is alkalmas szakszervezetet tudunk létrehozni.

Nem a konföderáció számít

Fontosnak tartottam, s tartom, a másik konföderációhoz, a Ligához tartozó Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségével történő együttműködésünket, hiszen az energiaipari szektorban dolgozó bányászok révén nagyon fontos kapcsolódási pontok vannak az érdekképviseletben. Ilyen a Villamosenergia-ipari Ágazati kollektív szerződés, és az évenként megkötött bérmegállapodások, bértárgyalások rendszere. Ebben a folyamatban kialakult egy együttműködési kultúra. Sok esetben azt tapasztaltam, hogy semmi hatása nincs a konföderációhoz történő tartozásnak, mert a munkavállalókat érintő alapkérdések megítélésében a legtöbb esetben az érdekérvényesítés lehetőségeiben is, egyformán gondolkodunk. Az együttműködés, nem kis mértékben a szakmai bizottságok előkészítő munkájának eredményeképpen elfogadásra kerültek azok az elvek, amelyek megalapozzák az alágazati bértarifa megállapodást. Rendkívül fontos európai, érdekvédelmi irányokhoz csatlakozó ez a megállapodás. Ugyanis az európai demokráciák jellemzője, hogy a munkabéke megteremtése érdekében, kollektív megállapodások rendszerét alakítják ki, és nyolcvan-kilencven százalékos lefedettséget is el tudnak érni, de mindenképpen jobb a lefedettségük, mint a középkelet európai régióban. Ennek egyik eszköze az ágazati megállapodás. Ha minden villamosenergia-iparban érintett cégnek hasonló feltételek, a foglalkoztatás minimális elvárásainak a teljesítése mellett, kell dolgozni, ez jó üzenet az üzleti szférának is, mert egyfelől tisztességesebb piaci versenyhelyzetet teremt, másfelől pedig az üzleti terveknél is figyelembe vehető, hogy akkor mivel, milyen módon lehet hosszú távon számolni. Amennyiben a kormányzati politika nem befolyásolja lényegesen az árfolyammozgásokkal, vagy a gazdaságpolitikai adórendszeri elképzelésekkel a hátterét ezeknek a megállapodásoknak, akkor azt mondják, hogy ez az ország kiszámítható és üzleti szempontból is vonzó. Ez a jelentősége az ágazati kollektív szerződéseknek.

- Vannak erre nagyon jól prosperáló, nem is olyan távoli, külföldi példák az Európai Unión belül is.

- Csak meg kell nézni, hogy hogyan működik ez Svédországban, Németországban, Ausztriában, vagy máshol. Példamutató, hogy az említett országok, főleg az északiak, ahol a legerősebb a szakszervezeti mozgalom, ezeken a megállapodásokon keresztül nagyon versenyképes gazdaságot tudtak kialakítani. Olyanokat, amelyek még a válság idején sem rendültek meg különösebben, s a szociális partnerek rugalmasan tudták a folyamatokat segíteni. Mi is kerültünk olyan helyzetbe, hogy az emberekkel meg kellett értetni, hogy a bérfejlesztésről, egy adott évben, a válság miatt, le kell mondaniuk, hogy a munkahelyek megmaradjanak. Az emberek hittek nekünk, viszont a mi felelősségünk volt abban megállapodni, hogy a válság után milyen módon lehet a veszteségeket pótolni. Az előbb már szóltam arról, hogy a bauxitbányászatban éppen az okozza a

gondot, hogy a vörösiszap-katasztrófa után nagyon nehéz volt a korábbi megállapodásokat számon kérni. Ha nincsenek ezek a megállapodások, akkor a kormányzat megpróbálja direkt módon, a kapitalizmus logikájától most már teljesen eltérően, a bérszabályozás régi eszközeit visszahozni, ami viszont az ehhez nem szokott piaci szereplőknél ellenszenvet, vagy éppen ellenséges lépéseket is kivált. És ebből tovább nő a bizalmatlanság az ország és a gazdaság iránt.

A politika felelőssége

- Ebben nagyon fontos lehet a politika, illetve az azt megszemélyesítő politikus felkészültsége, tapasztalata, a folyamatokat befolyásolni kívánó szerepe is.

- Felelős politikus figyelembe veszi, hogy mit mondanak a szociális partnerek. Ha nincs igazuk, akkor meggyőzi őket arról, hogy összefüggésben, vagy más vonatkozásban az általuk képviseltek nem tarthatóak. Ezt lehet közvetíteni a munkavállalók felé is, akik valószínűleg meg fogják érteni, ha az valós érvekkel van alátámasztva. Ha ez a gondolkodás nem valósul meg Magyarországon, a gazdasági kormányzás területén is, akkor a diktátumok eredménye az lesz, hogy a kint lévő működő tőke továbbra sem fog befektetni. Nagyon szomorú, hogy az elmúlt két évben a Magyarországon megtelepedett vállalkozások alig fektettek be az újratermelésbe, ami nagyon fontos bizalmi kérdés az üzleti világban. Kiábrándító az is, hogy az újabb beruházások megakadtak, s a kormányzati gazdasági döntések után egyre többen gondolkodnak úgy, hogy nem is tekintik Magyarországot befektetési célországnak. Én abban reménykedtem, s bíztam, hogy a kétharmados többség egy stabil, párbeszédre épülő kormányzati gyakorlatot valósít meg. Ha kell, akkor gesztusokat gyakorol, s ezeken keresztül a válságból kivezető utat, amin elindult Magyarország, tovább viszi, s a végén újra egy jobb mutatók közé kerülő ország tudja majd a versenyt felvenni a térség és a világ országaival. Én abban bízom, hogy 2012-2013 ebbe az irányba indítja el az új folyamatokat, s ebben a kitermelő iparág is egy jobb, biztosabb jövőképet kap a bányászok, mint foglalkoztatottak érdekében.

- A beszélgetésünk elején említett felemásság az eredményeket illetően, hogyan jelentkezik az iparági munkavállalók érdekvédelmében?

- Egyfelől úgy, hogy összességében meg tudtuk őrizni a földalatti bányásznyugdíjakat az átalakítási rendszeren belül. Másfelől érthetetlen számunkra, hogy a szén-külfejtéses térségben dolgozók szakmai nyugdíját, minden előzetes egyeztetés nélkül, megsemmisítették. Átmenet nélkül ezt a kérdést nem lehet megoldani, s nem lehet úgy eltörölni, hogy az érintetteket előre nem tájékoztatják, a képviselőikkel nem ülnek le tárgyalni. Kilencven százalék körüli a szervezettségünk mind a két külfejtéses bányában, tehát joggal tudtuk volna, akár az üzemi tanácsokon, akár a szakszervezeteken keresztül, az ott dolgozók érdekeit, tárgyalásos úton, képviselni. 2012 januárjában az egyik indító vitapont ez lesz. Amennyiben nem sikerül a korkedvezményes nyugdíjrendszerbe beilleszteni a szén-külfejtéses munkavállalók korábbi 150/1991-es kormányrendeletben szabályozott nyugdíjba vonulási lehetőségét, akkor ez konfliktusokat vetít előre. Elkezdtük a szakszervezeti akciók támogatottságának felmérését. Az aláírások eldöntik, hogy milyen eszközöket választunk majd az érdekérvényesítéshez. Biztos, hogy ezt nem fogjuk szó nélkül hagyni.

Bízom benne, hogy a kő- kavicsbányászat területén kollektív szerződéssel lefedett és védett munkahelyek foglalkoztatási biztonságát is erősíteni tudjuk. Nagyon nagy kihívások vannak ezen a területen. Reméljük, hogy a szaktudásra épülő biztonságos munkavégzés feltételeit is betartó háttere lesz az iparágnak. Mert itt is tisztességtelen az a verseny, hogy az egyik versenyző az összes bányatörvény által előírt munkavédelmi, egészségvédelmi szabályt betartja, a másik meg nem, s így ez utóbbi versenyelőnybe kerülhet. Viszont veszélyeztetik az ott foglalkoztatottak életét is. Ebben szeretnénk együttműködést a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal, hogy ezeket a munkahelyeket nézzék meg, s írják elő ott is a biztonságos munkavégzést.

- Mi a helyzet a könnyűipar területén?

- Ha elfogadják a jelzett minimálbéreket, akkor biztos, hogy egy pár vállalkozás megrendül, mert nem lesz képes arra, hogy a bérköltség-növekedést kitermelje. Ennek a konfliktusnak meg az a lényege, hogy a minimálbér 73500.- Ft-ról 92000.- Ft-ra emelkedne, a garantált bérminimum – tulajdonképpen a szakmunkások minimálbére - pedig 108000.- Ft-ra. A nettó pozíció nem változna. Ez azt jelenti, hogy ugyanannyit visznek haza a munkavállalók, ezzel a jóval magasabb bruttó keresettel is, mint amit 2011-ben megkerestek. Ez abból fakad, hogy az adójóváírás teljes egészében kivezetésre került a magyar adójogszabályok közül, és az úgynevezett fél-szuperbruttó, az 202000.- Ft-os bruttó keresetnövekedés után lép majd be. Most számolgatják az üzleti terveiket a cégek, és ahhoz, hogy kompenzációt kapjanak, az előzetes hírek alapján, a bérfejlesztéshez, nekik is minimálisan öt százalék keresetnövekedést kell kigazdálkodniuk. Örömmel tapasztaltam, hogy a Távol-Keletről újra elindult a térségünk felé a könnyűipari termelés vissza hozatala. (Volt egy jelentősebb volumen-növekedés, elsősorban a textiliparban) Ma már a különleges textíliákból hiány is van. És még megvan az az idősebb korosztály, amely a szakma minden csínjátbínját ismeri. Volt remény arra, hogy egy jelentősebb beruházás és foglalkoztatás növekedés következhet be. Amennyiben ez a minimálbér emelés ezt a folyamatot megakasztja, a mi reményeink – amit tudományos konferenciákon is körbejártunk itt a BDSZ-ben -, csak remények maradnak. Abban lennénk érdekeltek, hogy itt is legyen kiszámítható az üzleti világ, amiben lehet tervezni a termelés vissza hozatalát, s ezen keresztül a foglalkoztatás bővítését.

Mi várható ezután?

- Bár beszélgetésünknek nem témája a jövő év – erre 2012 elején kerítünk sort -, de az természetes, hogy az ez évben (vagy még korábban) indított folyamatok nem állnak meg december 31-én.

- Ha összerakjuk a 2012 felé mutató lépéseket, akkor, bízom benne, hogy – ezt korábban szintén említettem, mint fontos szervezetpolitikai célt - az ipari együttműködés területén a Vasas Szakszervezeti Szövetséggel meg tudjuk alapozni (most már három év után) a fúziós folyamatokat, elő tudjuk készíteni, hogy a bányász a ruhás, a bőrös és a textil szakma sajátosságai is megmaradjanak a szövetségen belül. Ehhez adhat keretet az európai és a hazai ágazati szociális párbeszéd, ahol a szakmaiság is meg tud jelenni, tervezhetőbbé válik az együttműködés a munkáltatókkal és ehhez adhatnak hátteret majd a különböző tudományos szakmai konferenciák, amelyek körbejárják az adott ágazat, alágazat lehetőségeit.

2012 abból a szempontból is kritikus év lesz, hogy a magyar gazdaságpolitika a szükséges irányváltást meg tudja-e tenni. Drágábban finanszíroztuk az ország külső adósságállományának a kezelését az elmúlt években, mint kellett volna. Ennek egyik oka az ország kockázat növekedése, de szerepet játszottak ebben az adósságkezelés, a világunkban történő együttműködés cikkcakkjai is. Az ország, amelyik nehéz helyzetben van, az figyeljen minden olyan lehetőségére, amely segíti a növekedést és a növekedés beindítását. Drágább volt az ország finanszírozása magánpiacokról, mintha az Nemzetközi Valuta Alappal történő együttműködés megmaradt volna. Le kell vonni a tanulságokat és okos gazdaságpolitikával a legjobb megoldások irányába kell mennünk. Ez a világ szerintem most arról szól, hogy hogyan és milyen módon tudják a nemzetállamok a lehetőségeiket kihasználni, de úgy, hogy már együttműködnek a globális, illetve európai problémák megoldásában is. Aki azt hiszi, hogy önállóan meg tudja oldani az adott ország gazdasági problémáit, az nagyon téved. Ez Németországnak, Franciaországnak, nálunk jóval erősebb gazdaságoknak sem sikerül. Tehát a globális kihívások globális válasza, hogy nagyon okos, taktikus az adott nemzetállami érdekeket sokszor csendben megjelenítő, figyelmet fel nem keltő politikát kell folytatni. Ezt tapasztaltam az európai párbeszédben is. Én abban reménykedem, hogy ez a felismerés Magyarország számára is biztosabb jövőképet ad. Együttműködés, párbeszéd, megállapodások nélkül, csak kormányzati politizálással, tovább fog nőni az országban a feszültség.

Én azt kívánom, hogy legyen 2012 a sikeres együttműködés éve!

- Köszönöm a beszélgetést!

Hámori István Péter

AZ MSZOSZ Szövetségi Tanácsának ÁLLÁSFOGLALÁSA a Munka törvénykönyve elfogadásáról

A Nemzetgazdasági Minisztérium ősz elején kezdeményezett tárgyalásokat az új Munka törvénykönyvéről két szakszervezeti konföderációval, és három munkaadói szervezettel. Az MSZOSZ később kapott meghívást a tárgyalásokra, melyeken a tagszervezet-vezetői értekezlet döntése alapján, az együttműködő konföderációkkal közösen elkészített módosító javaslatokat képviselve a továbbiakban részt is vett.

A szakszervezeti figyelemfelkeltő és nyomásgyakorló akciók, a nemzetközi szakmai szervezetek állásfoglalásai mellett e tárgyalások is hozzájárultak ahhoz, hogy lényegi pontokon változott a törvénytervezet a parlamenti beterjesztésig.

2011. december 2.-án a túlmunka, és a munkahelyi szakszervezeti működés néhány részkérdésében született megállapodás. Fontos eredménynek tartjuk, hogy a túlmunkát nem lehet egyoldalú munkáltatói rendelkezés alapján szabadidővel „kifizetni". A munkavállalók egyéni és kollektív jogainak érvényesüléséhez, a teljes munkavállalói kiszolgáltatottság megakadályozásához elengedhetetlen a szakszervezetek függetlenségének és működésének biztosítása. Ennek érdekében a minimálisan szükséges változásokról sikerült megállapodni.

Határozottan visszautasítjuk azt a kormányzati állítást, hogy az MSZOSZ a beterjesztett új Munka törvénykönyve egészét a részmegállapodás aláírásával támogatta.

Az Országgyűlésben 2011. december 13-án elfogadott törvény nem teremt rugalmasabb, a foglalkoztatás növelését szolgáló munkaerőpiacot, viszont lehetőséget ad a munkavállalói jövedelmek csökkentésére, a munkáltatói önkény erősödésére.

A törvény csak a munkáltatók gazdasági érdekeit szolgálja, semmibe veszi a munkavállalókat, megnehezíti egyéni és kollektív érdekvédelmüket ezért a munkavállalók és szakszervezeteik számára elfogadhatatlan.

A Szövetségi Tanács különösen felháborítónak tartja és elutasítja Orbán Viktor miniszterelnök záró-vitában elhangzott beszédét. Meggyőződésünk, hogy a „munkások" felnőtt emberek, el tudják dönteni, hogy érdekeik védelmét azokra a szakszervezetekre bízzák-e, akik a munkahelyeken kollektív szerződésekben garantált, kiszámítható munkafeltételeket biztosítanak számukra, amelyektől segítséget kapnak jogaik védelmében, támogatást nehéz élethelyzetükben.

A magyar munkavállalók nem igénylik annak a kormánynak a védelmét, amelynek országlása alatt:

- a törvények visszamenőleges változtatásával kiszámíthatatlan viszonyokat teremt,
- az elhibázott gazdaságpolitika miatt a gazdaság a csőd szélére került,
- az adórendszer átalakításával a bérből és fizetésből élők tömegei keresnek kevesebbet, szegényednek el,
- a minimálbér reálértéke minden évben csökken,
- a nyugdíjak értéküket vesztik,
- a közmunkásra nem terjed ki a munkásvédelem, mivel óránként 0,9 euró bért fizetnek annak, akitől tisztességes munkát várnak,
- a munkásoknak biztosítható adómentes szociális juttatások körét szűkítik,
- a nagy ellátórendszereket nem reformálják, hanem az ellátások színvonala romlik,
- a munkaerő kereslet csökken, kialakultak, és gyarapodnak az ország „térképen nem található" elszegényedett térségei,
- mindent elkövetett a szakszervezetek gyengítése érdekében.

Az MSZOSZ tagszervezetei mindent megtesznek azért, hogy a munkavállalók tisztán lássanak, és megértsék, hogy a szakszervezet az egyetlen szervezett erő amely kiáll értük, képviseli és védi érdekeiket.

Budapest, 2011. december 14.

Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége Szövetségi Tanácsa

A Villamosenergia-ipari Ágazati Bértarifa Rendszer (ÁBTR)

1. Az ÁBTR értelmezése és célja

A villamosenergia-ipari ÁBTR alatt egy olyan bértarifarendszert értünk, amely bizonyos, az ágazati tagvállalatok és a szakszervezetek által közösen értelmezhető és elfogadott bérbesorolási szempontok kötelező és javasolt megállapodásait tartalmazza.

Az ÁBTR céljai a következők:

a.) A villamosenergia-ipari ágazati bértarifa rendszer (ÁBTR) egységes szabályokat, irányelveket és számszerűsített, kiegyensúlyozott kereteket adjon a munkakörök ágazati csoportosításához és a csoportokhoz rendelt ágazati bértételek meghatározásához, és ezzel támogassa az iparágban folytatott szociális és bértárgyalásokat.

b.) Az ÁBTR bértételei minimális (garantált) alapbért jelentsenek, és ezáltal járuljanak hozzá a munkavállalók szociális biztonsága erősítéséhez és a tisztességes piaci verseny elősegítéséhez a villamosenergia-iparban.

c.) Az ÁBTR nem terjed ki a vállalatok tényleges munkaköreire és alapbérbesorolására, mert ez minden esetben az egyes vállalatok feladata és hatásköre a saját munkaköri rangsorukat és saját bérezési rendszerüket alkalmazva.

2. Az ABTR általános megközelítése és alapelvei

A villamosenergia-ipari ÁBTR egy önálló, az egész ágazatot átfogó BTR / bértarifa rendszer/, amely kiterjed az ágazati munkaköri csoportok szerkezetére, a munkaköri csoportok szintjén meghatározott objektív követelményekre, azok számszerű értékelésére, valamint az ágazati munkaköri csoportokhoz rendelt minimumbérek meghatározására.

Ezen túlmenően azonban a vállalati munkaköröknek az ágazati munkaköri szerkezetnek megfelelő besorolása a vállalati, illetve társaságcsoporti szakemberek feladata a vállalati munkaköri tevékenységek ismerete alapján, azaz helyi munkáltatói feladat és felelősség. Ez a megközelítés azért lényeges, mert a munkakörök elnevezése és a vállalati munkaköri szerkezet a tényleges egyedi vállalati tevékenységek, funkciók, követelmények, valamint az egyedi vállalati nyelvhasználat által meghatározottak - ezt ágazati szinten meghatározni, egységesítem szükségtelen, beavatkozást jelentene a vállalati rendszerekbe és kultúrába.

Az ÁBTR kialakítása során a munkáltatói oldal törekszik a „jóléti elv", a munkahelybiztonság és munkabéke fenntartására, együttes figyelembevételére, az iparági munkavállalók megszerzett jövedelempozíciójának megőrzésére.

Az ÁBTR általános alapelvei:

• Egyszerűség, azaz legyen alkalmas arra, hogy az ágazathoz tartozó, de eltérő tevékenységeket ellátó vállalatok a saját

munkaköreiket értelmezni tudják a rendszerben.

• Életszerűség, azaz kiindulás a mai, működő tevékenységi szerkezet, így alkalmas arra, hogy tükrözze a bekövetkezett működési és technológiai változásokat, így egyszerűbb az ABTR és a vállalati munkaköri szerkezet összekapcsolása.

• Egyértelműség, azaz pontos definíciók biztosítják, hogy a rendszer megismerhető, egységesen értelmezhető és következetesen alkalmazható legyen évről-évre mind a munkáltatói, mind a szakszervezeti oldal számára.

• Megfeleltethetőség, amely a definíciók révén érvényesül annak érdekében, hogy az ágazati vállalatok - a helyi szakszervezet Mt, vagy helyi KSZ által meghatározott jogosítványai biztosításával - a munkaköreiket az ÁBTR-nek megfelelően besorolják, így eleget tudjanak tenni az ÁBTR-nek és beszámolási feladataiknak.

3. Az ÁBTR munkakör-besorolási alapelvei

Az ÁBTR alapeleme az ÁBTR munkaköri csoportjainak szerkezete.

• Az ágazati munkaköri csoportok szerkezete munkakör értékelési módszertanon alapul. A választott munkakör-értékelési módszertan ágazati szinten munkaköri csoportonként egyedi értékelő vizsgálatot jelent, és számszerűsített eredményre vezet.

• Az értékelési módszertan kizárólag az ágazati munkaköri csoportokhoz kapcsolódó követelményeket veszi figyelembe. Ennek megfelelően:

objektív, a vállalatok és munkavállalók számára értelmezhető követelmény-jellemzőket vesz figyelembe,

elkerüli a diszkriminációt, így minden munkavállalói csoport és minden munkavállaló számára egyenlő béresélyeket teremt, egy adott vállalati munkakörnek valamely ágazati munkaköri csoportba való besorolásának alapfeltétele az objektív követelményeknek való megfelelés.

• Az értékelési módszertan általánosan ismert és elfogadott, így az ágazati gyakorlatban is alkalmazott három munkaköri követelmény-csoporton alapul:

tudás (a munka tudásigénye, amelyet, az azt általában biztosító, elsősorban szakirányú végzettségi, képzettségi szinttel jellemzünk),

munka bonyolultsága (feladatok összetettségének szintje, gyakorlati tudásalkalmazás elvárásának komplexitása, az adott munkakör ellátásához szükséges tapasztalat, felügyelet és önállóság szintje, koordinációs, kommunikációs feladatok szintje),

- döntéshozatal, hatáskör (felelősségi elvárások szintje, vállalati eredményre való ráhatás szintje).

4. Az ÁBTR bérbesorolási szempontjai és alapelvei

Az ÁBTR bérbesorolási javaslatának kiinduló alapelvei:

• A bérbesorolás alapja az ágazati legkisebb munkabér meghatározása és elfogadása, amely legkisebb munkabér a heti 40 órás foglalkoztatás esetén a besorolási alapbért jelenti és a legkisebb követelményű ágazati munkaköri csoporthoz tartozik.

• A bérbesorolás a munkaköri követelményekkel arányos a további ágazati munkaköri csoportokban.

• A gazdasági ésszerűség és teljesíthetőség legyen a középpontban! - A javasolt bérbesorolás szintjei és értékei (bértételek) legyenek az ágazathoz tartozó minden vállalat részére gazdaságilag teljesíthetőek.

Az ágazati bértételek kötelező minimumok, amelynek teljesítésére az ÁBTR a vállalatoknak - indokoltság esetén- felkészülési időt biztosíthat, vagy/és az alól a munkavállalók meghatározott szűk körére felmentést adhat.

Munkáltatói oldal Munkavállalói oldal

KITEKINTÉS

Érdekvédelem a vagyonvédelemben

A rendszerváltás előtt számos szakma nem létezett hazánkban. Filmekből ismerhettük azokat a szakembereket, akik pénzintézeteknél, vagy éppen gyáraknál, üzletközpontoknál teljesítettek őrző-védő szolgálatot. Ma már százezernél is többre teszik azok számát, akik ebben az iparágban teljesítenek szolgálatot. *Tarsoly Antallal* a Vagyonvédelmi Munkavállalók Országos Független Szakszervezete, a VAMOSZ elnökével beszélgettünk a magánbiztonsági ágazatban működő szakszervezeti mozgalom helyzetéről.

- A szakszervezetük rövidített elnevezése VAMOSZ. Ennek a szónak latinos hangzása van. Ez a véletlen műve?

- Igen is, meg nem is. Ez előtt két és fél - három évvel, amikor a szakszervezet megalakításáról gondolkodtunk, körülnéztünk az ágazatban, működik-e valamilyen formában az érdekképviselet. Láttuk, van néhány vállalati szakszervezet, amelyek már elértek eredményeket, de mi úgy véltük, hogy ezek nem elegendőek. Lendületet kívántunk adni a mozgalomnak, a vagyonvédelemi munkavállalók szakszervezetének. A névválasztás során beugrott a „vamos!" spanyol szó, aminek több jelentése is van. Ilyenek a „gyerünk!", a „menjünk!", a „rajta!". Úgy találtuk, ez jó hívó szó lesz a szakmánknak.

- A név megszületett, de még is mi késztette Önöket a szakszervezet megalakítására?

- A VAMOSZ alapítói már hosszú évek óta – én 1996-tól kezdve – dolgoztak a vagyonvédelem különböző területén. Munkánk során láttuk, tapasztaltuk, hogy a vállalkozók miként kezelik azt a közel 130 ezer munkavállalót, akit vagyonőrként foglalkoztatnak. Elkeserítő az összkép. Én azt szoktam mondani: ha valaki bármelyik oldalán felcsapja a Munka Törvénykönyvét, amit ott talál, az a vagyonvédelemben nem igaz. Szerény becslések szerint, a Magyarországon feketén foglalkoztatottak közel 30 százaléka a vagyonvédelemben dolgozik. Az ilyen feltételek mellett dolgozók keresete nagyon alacsony, ha pedig a vállalkozó bejelenti az alkalmazottat, azt csak minimálbérre veszi fel, jobb esetben a kötelező szakmai bérminimumért foglalkoztatja.

A vagyonőrök a megélhetésük érdekében kénytelenek túlórákat vállalni. Általános a havi 350 óra körüli munkavégzés és ez néhány esetbe meghaladja a 400 munkaórát is. Ilyen igénybevételnél hamar tönkre megy a vagyonőrök egészsége, sok esetben a családi és magánélete is. A túlórákat rendszerint alapórabérrel fizetik. Nálunk ismeretlen a műszakpótlék fogalma. Jellemzően szabadságot sem kapnak a vagyonőrök. Ha pihenni szeretne, akkor magának kell gondoskodnia a helyettesítéséről, és természetesen erre az időre munkabért nem kap. A vagyonőrök maguknak veszik a formaruhát, vagy a munkáltatója levonja a béréből. A biztonsági őrök sokszor azt sem nem tudják, hogy ki a munkáltatója, mert a feje felett cserélgetik a cégeket. Sajnos, sokáig lehetne még sorolni a gondokat.

- Mi ennek a kiszolgáltatottságnak az oka?

- Lényegében két eredendő oka van ennek: az elszabadult versenyből eredő alacsony vállalási árak, és az adóelkerülésre kiépített alvállalkozói láncolatok. A képlet egyszerű: a vállalási ár olyan alacsony, hogy abból már eleve nem lehetne megoldani a törvényes foglalkoztatást, ezért egy-két vagy több lépcsős alvállalkozói láncolatot építenek ki, amelynek a végén a kisemmizett vagyonőr található. Egy szám mindennél beszédesebb: a hozzáértők szerint évi 40-60 milliárd forint tűnik így el a hatóságok szeme elől, és a vagyonőrök zsebéből.

- A szakszervezet mit tud tenni ebben a helyzetben?

- A mi dolgunk egyértelmű, a vagyonőrök érdekeinek a védelme és képviselete. A VAMOSZ az egész ország területén működő szakszervezet. Tagjaink Budapesten és vidéken egyaránt megtalálhatóak, de el kell jutnunk az ország minden sarkába, és bővíteni kell a tagsági létszámunkat. Lényeges megérteni a következőket: erős, nagy létszámú tagság nélkül nem tudunk javítani az ágazat munkavállalóinak helyzetén. És már mondom is a vagyonőrök reakcióját: ha megtudják, hogy tag vagyok, azonnal kirúgnak. Egyrészt, a tagsághoz nem kell engedélyt kérni, az minden ember szabadon választott joga. Másrészt, a szakszervezeti tisztségviselő a dolgozók képviselője, ő vállalja fel a konfliktusokat, a tárgyalásokat. Neki ez a kötelessége. Ezért bíztatok minden kollégát, hogy lépjen be a szakszervezetünkbe. Ha belép, és ezt teszik mások is, akkor a munkáltatójánál mi, vezetők fogunk fellépni.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy tagság nélkül nem tudunk felmutatni semmilyen eredményt. Marad a feketemunka, a megaláztatás, a bizonytalan jelen és jövő.

- Eddig milyen eredményeket értek el?

- Talán a legfontosabb eredmény, ami minden vagyonőrt érint, a „vagyonvédelmi törvény" módosításának ügye. A szakszervezetek többéves küzdelmének köszönhetően megszületett a vagyonvédelmi törvényt módosító jogszabály. A változásokra a javaslatok 80 százalékát a szakszervezetek tették meg, amit a törvényelőkészítők el is fogadtak.

A vagyonőröket leglátványosabban érintő változás, a kötelező kamarai tagság eltörlése lesz. Sajnos, ebben az évben még be kell fizetni a tagdíjat, de 2012. január 1.-től már nem.

A szakmát érintő egyéb változások is lesznek, és ezeknek köszönhetően talán az alvállalkozói láncolatok is megszűnnek.

Az eredményeink között tartjuk számon a kezdeményezésünkre indított hatósági vizsgálatokat is. 2010-ben több száz cégnél kezdeményeztünk APEH vagy OMMF ellenőrzést. Sajnos, amint ez várható volt,az ellenőrzött vállalkozások 60 százalékánál súlyos munkaügyi hiányosságokat tapasztaltak.

A szakszervezeti tagok érdekében indított munkaügyi pereket sorra megnyerjük. Több évre visszamenőleg fizetteti meg a bíróság az elmaradt túlóra-, és műszakpótlékokat. Ami egy-egy munkavállaló esetében súlyos százezer forintokat jelent.

- Mit tegyen az, aki úgy érzi, hogy maga és a többi vagyonőr helyzetén változtatni szeretne?

- Keressen fel bennünket! Sajnos, még kevés kolléga ismerte fel, hogy létezik és működik az érdekvédelem a vagyonvédelemben. A honlapunk címe: www.vamosz.sokoldal.hu. Itt megtalálható minden alapinformáció a szakszervezetünkről.

Tarsoly Antal

A BDSZ Országos Tanácsának állásfoglalása

a szénkülfejtéses bányatérségben dolgozók bányásznyugdíjának megszüntetéséről

A BDSZ Országos Tanácsa a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló T/4663. számú törvényjavaslatról a zárószavazás előtt a következő álláspontot alakította ki.

A BDSZ XXXII. Kongresszusa programjában megfogalmazta a legfontosabb célkitűzéseket, amelyeket minden lehetséges szakszervezeti eszközzel meg kíván őrizni. Ennek megfelelően megfogalmazott egyik pont:

„Nem lehet eltekintetni a szervezet fokozott igénybevételével járó nehéz fizikai munka korkedvezményre való jogosultságától (bányász, szövő, fonó)."

Sajnos az Országgyűlés T/4663. sz. törvényjavaslata következményeként a szénkülfejtéses bányatérségben a fizikai és termelésirányító munkakörökben dolgozók 2012. január 1-jétől elveszítenék a bányásznyugdíjra való jogosultságukat. A jelenleg hatályos bányásznyugdíjról szóló 150/1991. (XII. 4.) Korm. rendelet alapján a „gödörben" dolgozó bányászok 30 év szolgálati idővel jogosulttá válnak bányásznyugdíjra. Az elfogadásra váró törvényjavaslat a korkedvezmény megszüntetésével teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a szénkülfejtéses bányatérségben dolgozók rendkívül nehéz munkakörülményeit és annak egészségkárosító hatásait, melyet orvos-egészségügyi vizsgálatok bizonyítanak.

A zárószavazás előtt a BDSZ és szervezeti egysége a Mátrai Erőmű Zrt. szakszervezeti bizottsága egyéni képviselői indítványok kezdeményezésével, továbbá a Miniszterelnök úrnak írt levelével is elő kívánta segíteni, hogy a szénkülfejtéses bányatérségben dolgozók a korábbiakhoz hasonlóan kapják a korkedvezményes nyugdíjat és ennek a szabályozása a Bányászatról szóló törvényben kerüljön rögzítésre, hasonlóan a föld alatt munkát végzőkhöz.

A 2011. november 21-i országgyűlési szavazáson az erre irányuló módosító képviselői indítványt leszavazta a parlamenti képviselői többség és nem támogatta az előterjesztő minisztérium. A kialakult helyzetben a BDSZ Országos Tanácsa a tagságnak a következők elfogadását javasolja:

Amennyiben a benyújtott módosító javaslatra negatív parlamenti döntés születik, a tagság tájékoztatására, aláírásgyűjtésre és várhatóan a Nemzeti Erőforrás Minisztérium épülete elé demonstráció szervezésére kerülhet sor.

Kompromisszumos megoldásként, amennyiben a jelenlegi szakmai nyugdíj nem tartható fenn, a szénkülfejtéses bányatérségben dolgozók bányász szakmai nyugdíjának fokozatos átmenettel történő megváltoztatását - párhuzamosan a korkedvezményes nyugdíjrendszerbe történő beillesztéssel – tárgyalásos megállapodással elképzelhetőnek tartjuk, amennyiben az érintettek felhatalmazzák a BDSZ képviselőit az új szabályozás elfogadására.

Szükség esetén további törvényes szakszervezeti tiltakozó akciók szervezése.

Budapest, 2011. november 23.

Bánya-, Energia– és Ipari Dolgozók Szakszervezete Országos Tanácsa

KÖNNYŰIPARI TAGOZAT

A szakszervezet ereje a tagságában van

Beszélgetés Berényi Attilával, az Albertfalvi Cérnázó Kft szakszervezeti titkárával, a BDSZ országos tanácsának tagjával

- Hogyan kerültél a textiliparba?

- A céget, ahol most dolgozom, a múlt század elején alapították, s ugyanazon a helyen, tulajdonképpen ugyanazzal a profillal működik. Azelőtt Albertfalvi Cérna Gyárnak hívták, de a rendszerváltás után privatizálták, s az új tulajdonosok nevet változtattak. Hogy a kérdésedre válaszoljak: én nem itt kezdtem a textilipari tevékenységemet, ezt megelőzően a Magyar Selyemipari Vállalat (MSV) Jacquard Szövőgyárában dolgoztam, Kispesten. Végigjárva a ranglétrát a végén már szövödevezető voltam. Az MSV csődeljárás alá került, s lassan eladogatták az egyes gyárakat, mi is beköltöztünk az MSV Kikészítő gyárába, de ott már nem volt szakmai munka. A Könnyűipari Műszaki Főiskola két gépet kihelyezett a Cérnázóba, s én a két géppel kerültem a Kft-hoz, aztán itt ragadtam. Szövödevezetőként dolgozom. Könnyűipari Műszaki Főiskolát végeztem, üzemmérnök vagyok. Egyébként az alapvégzettségemnek semmi köze a textiliparhoz, mert mechanikai műszerész a szakmám.

- Itt hogyan kezdődött az érdekképviseleti munkád?

- Előbb szakszervezeti bizalmi voltam, aztán 2005-ben, amikor az előző vezető elment, titkárrá választottak. Az üzemi tanácsnak is tagja vagyok.

- Térjünk vissza egy pár mondat erejéig a cég profiljához.

- Gumiipari betétek és cérnák gyártásával foglalkozunk. Termékeink nagy része egy megrendelőnek készül, de a cég – az 1988-89-es évet kivéve – még mindig nyereséges volt. Jelenleg közel nyolcvan dolgozója van a társaságnak. A nyugdíjazás sok régi, képzett szakmunkásunkat elviszi, de eddig még, szerencsére, mindig sikerült pótolni őket.

- Miképpen értékelnéd a helyi érdekérvényesítést?

- A szakszervezetnek és az üzemi tanácsnak is kiegyensúlyozott a kapcsolata a gazdasági vezetéssel, így elmondhatom, hogy a munkavállalói érdekvédelem jól érvényesül. A kölcsönösen kötött megállapodásokban foglaltakat mindkét fél betartja. Természetesen van érvényes kollektív szerződésünk, amit évente felülvizsgálunk. Ez minden év március 31-éig megtörténik, a bérmegállapodással egyidejűleg. Ekkor vizsgáljuk meg, hogy a munka törvénykönyvében történő átalakulásokhoz, jogszabályi változásokhoz igazodó legyen a kollektív megállapodás. Már arra is volt példa, hogy amikor túl sok volt a változás, teljesen újjáírtuk a KSZ-t. Különben pedig a mellékletekben rögzítjük az új dolgokat.

- Mondanál néhány példát?

- A menedzsment, ahogy már említettem, nem gördít akadályt az érdekképviseleti munka útjába. Sok olyan dolgot átvállal, amit azelőtt közösen állt a cégvezetés és a szakszervezet. Elsősorban béren kívüli juttatásokról van szó. Ezek adhatók, tehát nem kötelező, mégis megkapjuk. Ilyen a beiskolázási segély, ezt az adómentesség felső határáig biztosítják a dolgozóknak. Kapjuk az étkezési jegyet is, hatezer forintot. A cég javára írandó, hogy amikor elért minket a válság (termékeink az autóiparhoz kötnek minket), akkor is rendben megkaptuk a fizetésünket, soha nem volt késésben. Aztán. Hétfőtől péntekig három műszakban dolgozunk, de előfordul, hogy túlóráznunk kell. Ilyenkor szombaton is bejövünk. A KSZ szerint negyedévenként tizenhat túlórára (ez kétműszaknyi idő) kötelezhető bárki, de a következő (harmadik) alkalomra már mondhat nemet a munkavállaló. Persze nem mond, mert a pénz mindenkinek jól jön, meg a főnökökkel sem akarnak ujjat húzni. A harmadik túlórától külön megállapodás szerint működik a dolog.

- Van lehetőség a szakszervezet létszámának bővítésére?

- Én vagyok a munkavédelmi és tűzvédelmi felelős is, így én tartom az új belépőknek az oktatást. Ilyenkor persze másról is szó esik, s én mindig elmondom, hogy itt szakszervezet működik, jó eredményekkel, s szívesen látjuk a sorainkban. Nem mondhatom, hogy az első beszélgetés hatására tömegesen lépnének be, de egy idő után, amikor már ők is jobban tájékozottak, van, aki jelzi a szándékát. Különben a mostani, hetvennyolcas létszámból, tizenheten tagjai a szakszervezetnek. Tudom, hogy ennél lehetnénk többen is, de eddig még nem sikerült feljebb vinnünk a taglétszámot. Öt-tíz évvel ezelőtt nagy vonzerő volt az üdülési lehetőség. Mára ez elvesztette a varázsát, hiszen felmentek az áraink, s nem tudunk versenyezni az olcsóbb megoldásokkal.

- Mi a helyzet a bérfejlesztéssel?

- Általában öt és tíz százalék között van a béremelés, amióta itt vagyok egyszer volt, úgy emlékszem, négy és öt százalék között. A bérrel kapcsolatos, - egy régi rendszer, amit a jelenlegi vezetés is megtartott -, hogy lehet bérelőleget felvenni. Ennek összegét a kollektív szerződés tartalmazza. Egy nyomtatványt kell a kérelmezőnek kitöltenie, a beküldés határideje mindig az adott hónap tizenötödike. Az elbírálást egy háromtagú bizottság végzi, melynek tagja a szakszervezet képviselője is. Az előleget a bérelszámolás, maximum hat hónap alatt levonja a bérből. Ezt a lehetőséget általában a rendkívüli kiadások fedezetére használják a munkavállalók. Már inkább a szociális juttatás körébe tartozik az a szokás is, hogy karácsony előtt a cég dolgozóinak gyerekeit valamilyen tárgyi ajándékkal lepi meg a vezetés. Ezt a szülők kapják meg az ünnep előtt, mert a munkahelyi karácsonyi ünnepségek tradíciója viszont megszakadt.

- Az üzemi tanács és a szakszervezet között milyen a kapcsolat?

- Az üzemi tanács elnöke is szakszervezeti tag, s a tagok háromnegyed része is a tagjaink közül került ki. Ez eleve feltételezi a jó együttműködést, s ez így is van.

- Már említetted a cégvezetéssel fenntartott jó viszonyt.

- Nem mondom, hogy nincsenek egyáltalán konfliktusaink, ez az eltérő érdekekből következik, de látványos, nagy harcra még nem kellett, hogy sor kerüljön. 2009-ben volt olyan helyzet, hogy tizenöt embert elküldtek, de mivel nem egyszerre, hanem kettesével, hármasával, így nem kellett bejelenteni, mert nem számított csoportos létszámleépítésnek. Azt azonban akkor is szóvá tettük, hogy sem az üzemi tanács, sem a szakszervezet véleményét nem kérték ki ebben az ügyben. Az elküldöttek azt az ígéretet kapták, hogy ha a cég helyzete stabilizálódik, ők lesznek az elsők, akiket megkeresnek. Ezt az ígéretét tartja a vezetőség, mert már az akkori leépítettek közül többet visszavettek. Ez kb. az elbocsátottak nyolcvan százaléka. Volt olyan, aki megköszönte a lehetőséget, de nem élt vele.

- Egy utolsó kérdés. Hogyan fogadták a tagjaitok a BDSZ-szel történő fúziót?

- Nem volt belőle probléma. Mivel nem egyik napról a másikra történt a dolog én mindig tájékoztattam az embereket a következő lépésről. A legjobb meggyőződésem szerint tettem, mert hiszem, hogy a szakszervezet ereje – bármennyire is közhelyszerűen hangzik – a tagságában van. Ha sokan vagyunk, nagyobb az érdekérvényesítő képességünk. És ezt megértették a tagjaink is.

HIP

Főhajtás a mártírok emléke előtt

A 144 éve alakult Bőripari Dolgozók Szakszervezete székházának udvarán, ahol az emléktábla áll, idén sokan jöttünk el a megemlékezésre. Felhangzanak a himnusz dallamai, az immár egyesült szervezetünk elnöke Rabi Ferenc ünnepi beszédet mond. Úgy beszél, mintha már évek óta ő beszélne ezen a napon, persze a „bányászoknak" is vannak hőseik, nemcsak a munka frontjáról, hanem az ellenállás időszakából is. Őrizzük a hagyományokat, tiszteljük eleinket, fejet hajtunk nagyságuk előtt. Sok-sok név van a táblára vésve, olyanok, akiket elhurcoltak és olyanok is, akik szakszervezeti tevékenységük miatt kerültek internáló táborokba. Vannak köztük munkások, újságírók, cipészek, tímárok és más rokon szakmabeliek, vezetők és beosztottak egyaránt, de mindahányan egy célért adták a legdrágábbat, az életüket. Ez a cél nem volt más, mint szabad, demokratikus országban élni, nevelni, taníttatni gyerekeinket, nem a tőkés zsebeit tömni, nem 10-12 órákat dolgozni.

Vajon mit szólnának a mai állapotokhoz, mit tanácsolnának, mit lépjünk?

Mindenki leteszi a megemlékezés koszorúit, fejet hajt és talán saját halottaira is gondol, mert ez az időszak erre való. Ekkor én arra gondolok, hogy vannak köztünk olyanok, akiknek nincs is máshová menniük, emlékezni, mert apjuk, testvérük jeltelen sírba került idegen földbe, nem is tudni hol és mikor.

Igen őrizni kell a hagyományokat, mert ezek a hozzátartozók - és akik nem tudtak eljönni azok is - apa nélkül nőttek fel, testvért veszített el, hogy nekünk jobb életünk legyen. Kötelességünk is minden évben, legalább egyszer, köszönetet mondani nekik egy csokor virág kíséretében.

A koszorúzási ünnepség után szintén már hagyományosan a Petrovics Jánosné díjak átadására kerül sor. Idén három nyugdíjas tisztségviselő kaphatta meg az elismerést Mohácsi Sándorné, Kókai Károlyné és Németh Sándorné Nagy volt meglepetés, egyikőjük sem tudott az elismerésről, jó volt látni a meglepett, ugyanakkor büszke arcokat. Ezek az emberek sokat tettek már a közösségért, de sosem vártak érte semmi elismerést, jutalmat, csak tették a dolgukat, mert ezt tanulták otthon a szüleiktől és a szaktársaiktól még régen, amikor még darabbérben dolgoztak s akkor sem volt könnyű teljesíteni a normát, de jó közösségek voltak és meg is maradtak.

A „Bőrösökért alapítvány" pályázatot írt ki az alapszervezetek támogatására, melyeket ezen a napon adott át Lajtos Tamás a kuratórium elnöke. Ez már nem volt annyira meglepetésszerű, de az elnyert összeg itt is rejtély volt. Mindenki meg volt elégedve a kapott összeggel és úgy gondolja, hogy a kitűzött célokat meg tudja valósítani belőle és ez a fontos.

Új csarnokkal bővült a Samsonite szekszárdi gyára

A vállalat fő profilját képező „Curv" anyagból készült könnyű és törhetetlen bőröndök iránti globális keresletnövekedés miatt új kapacitás kiépítését és a termékportfólió bővítését kívánja megvalósítani a Samsonite cégcsoport Magyarországon, ezért nagyméretű beruházási programot indított el a szekszárdi telephelyen.

A jelenlegi üzemcsarnok és raktár zsúfolt, a termelés további növelése a jelenlegi fizikai adottságok mellett nem lehetséges.

Jelen projekt a több lépcsős beruházási program egyik eleme, melynek célja a szükséges háttér kapacitások növelése, modernizálása.

A beruházás keretében 8788m2 épület (gyártó csarnok, iroda) korszerűsítése történik meg, illetve 1829m2 új üzem csarnok, 3957m2 raktár épül a Tolna megyei székhelyen. A szükséges belső úthálózat megépítése mellett 43 db parkoló, valamint további felmerülő alapinfrastrukturális elemek kerülnek kialakításra. A beruházással az üzem, gyártó és tároló, kapacitása közel 15000m2-re bővül.

Az Új Széchenyi Terv „Ipartelepítés" elnevezésű pályázatának keretében a 765 millió Ft összköltségű projektjével közel 306 millió Ft támogatást nyert el a SAMSONITE Kft. a meglévő épületek korszerűsítésére és az új csarnoképület bővítésére. A fejlesztési beruházás 2011. január 27-én vette kezdetét és 2011. október 31-én zárult le.

A fejlesztés eredményeképpen lehetővé vált a gépi kapacitások növelése, az ugrásszerűen megnövekedett termelés készleteinek elhelyezése mellett

a gyár versenyképességének fokozása, valamint a foglalkoztatási szint megőrzése, illetve további bővítése.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

A Samsonite Hungária Bőrönd Kft fenti közleményének kiegészítéseként egy pár adat a szakszervezetről: A 356fő dolgozói létszámból jelenleg 214 fő a szervezett dolgozó ez 60%-os szervezettséget mutat, ami jónak mondható, de a szakszervezet folyamatosan dolgozik a szervezettség növelésén. Az átlagkereset a szakmai átlag felett van, több közérzetjavító tevékenységet, kedvezményes vásárt, kirándulást stb szerveznek.

A munkavállalók érdekében a vállalat és a szakszervezet napirenden tartja a kollektív szerződés karbantartását.

Figyelmet fordítanak a tagok életkörülményeire, informáltságára, egészségi állapotuk megőrzése érdekében szűréseket, előadásokat szerveznek.

Aktív szereplői a BDSZ és az MSZOSZ életének is.

Bányamanók avatása a Mecsekben

Emlékezetes ünnepségre készültek 2011. november 11-én 11 órakor Budai Városkapu Iskolában. Az iskola aulája megtelt a diákokkal, szülőkkel, és a meghívott vendégekkel.

A Magyar Himnusz elhangzása után Wavra János főigazgató köszöntötte a megjelenteket és méltatta a kezdeményezést, hogy a volt bányász lakta „meszesi településen” ismét a bányászatra emlékeznek és az iskolában ismét felhangzik a Jó szerencsét köszöntés.

Vándori András a Bányász Emlékekért Egyesület alelnöke, megnyitó beszédében emlékeztette az egybegyűlteket, hogy milyen jelentőségű, hogy a diákok megismerjék a bányászat múltját és vigyék tovább apáik, nagyapáik örökségét.

Ezt követően dr. Páva István történész, az Egyesület aknamélyítő tagozatának vezetőségi tagja olvasta fel a „Mecseki bányamanók” esküszövegét. (Az eskü szövege a keretben olvasható! – a Szerk.)

A tizenöt fiú és leány bányamanó felesküdött az eskü szövegére és elfogadta az esküben foglaltakat. A mentorok felkötötték a piros-fekete nyakkendőt a manók nyakába.

Oszoli Dénes részönkormányzati képviselő átadta a bányamanók vezetőjének Takácsné Hartmann Piroskának Pécs város zászlaját.

A bányamanók „csapatzászlaját” Verbőczi József, a Calamites Bányászati Kft ügyvezető igazgatója nyújtotta át Pataki Levente bányamanónak és felhívta a figyelmét, hogy mit jelentett a városnak és a dél-magyarországi térségnek a bányászat.

A záróbeszédben, Pernecker László, a Bányász Emlékekért Egyesület elnöke, elsőként gratulált a felesküdött bányamanóknak. Emlékeztette őket arra, hogy a mai nap egy új időszámítás kezdete, egy mérföldkő az életükben.

Avatási eskü

Én ... a Mecseki bányamanók alapító tagja, fogadom, hogy kitartó, hűséges tagja leszek az Egyesületnek. Tisztelem a bányászokat, azok hagyományait és jelképeit. A hagyományokat őrzöm és átadom. A bányamanók törvényeit elfogadom és betartom. Az Egyesület egyenruhájában részt veszek a bányászat ünnepein. Tetteimmel bizonyítom, hogy értem és érzem, mit jelent nekem a bányászköszöntés: jó szerencsét!

Legyenek büszkék a bányász egyenruhájukra, nyakkendőjükre, a csapatzászlóra, őrizzék és ápolják a több mint kétszázötven éves mecseki kőszénbányászat hagyományait és terjesszék kultúráját. A Bányász Emlékekért Egyesület ifjúsági tagozataként, az Egyesülettel közösen vesznek részt minden olyan ünnepségen, amely a bányászat és a város történelmi múltjával kapcsolatos.

Megköszönte Traj Ferencnek az Egyesület titkárának kezdeményezését, hogy több éves kitartó munka után elsőként megalakulhatott a térségben a „Mecseki bányamanók” csapata. Köszönetét fejezte ki Paulovicsné N Éva igazgatónőnek, hogy segítséget nyújtott az avatási ünnepség megrendezéséhez. megköszönte a támogatóknak – A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének, a Calamites Bányászati Kft-nek, a Wildhorse Energy Hungária Kft-nek, a Mecsekérc Zrt-nek, Oszoli Dénes részönkormányzati képviselőnek – az anyagi támogatást és mindenkinek , aki munkájával hozzájárult e nemes cél eléréséhez. A 117 éves bányászköszöntéssel kívánt jó szerencsét és jó munkát az elkövetkező időszakra.

A Bányászhimnuszt közösen énekelték el a jelenlévők.

Ezt követően kötetlen beszélgetéssel emlékeztek a mecseki szénbányászat múltjára és jövőjére.

Pernecker László
elnök
Bányász Emlékekért Egyesület

Bányamanók „akcióban”

December 1-jén, a Bányász Emlékekért Egyesület és a Budai Városkapu Iskola negyedik alkalommal rendezte meg bányászvetélkedőjét a tanulók részére. Az első díjat a Bányamanók csapata vitte el, míg a második, harmadik helyen a komlói iskolások csapata végzett.

December 2-án, a helyi Borbála napi ünnepségen a bányamanók, egyenruhában, s világító bányászlámpával, esküjükhöz híven jelenlétükkel emelték a rendezvény színvonalát.

Bányászvetélkedő Tatabányán

A tatabányai bányászkodásnak köszönhető, hogy egykor négy településből – Alsógalla, Felsőgalla, Bánhida és Tatabánya – lett egy bányász város. A bányászat 2004 áprilisában fejeződött be. A 110 éves bányászatnak volt köszönhető, hogy a város fejlődött, szépült, épültek lakótelepek, művelődési házak, sport centrumok, gyógyfürdő, templom, kórház stb.

A város és polgárai nem felejtették el, hogy mit köszönhetnek a bányászatnak, a kialakult hagyományokat meg kívánják őrizni az utókornak.

A Megyei Jogú Város Közgyűlése helyesen döntött 2004-ben, amikor a bányászat befejezése után a város rendeletben rögzítette, hogy minden évben a Bányásznapot és a Szent Borbála napot felvette a város által rendezett ünnepségek közé. Megalakította a Bányász Hagyományok Ápolásáért Díjat, ami minden évben bányásznapon kerül átadásra. A Szent Borbála Napon tartja a város ünnepi közgyűlését, ahol itt kerül átadása a Város Diszpogári cím, Ezüst Turul Díj és a Város fejlesztéséért Díj.

A hagyományápolást nem csak a bányászok, hanem az iskolák is magukévá kívánják tenni. A tatabányai Kereskedelmi és Vendéglátó ipari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola kezdeményezte és szervezte meg először 2008-ban a bányász vetélkedőt az iskolán belül. Nagyon nagy volt az érdeklődés és igen magas színvonalú volt a vetélkedő, így a következő évben már a város általános iskola felső tagozatait és a többi középiskolát bevonták a szervezésbe. Idén harmadik alkalommal kerül megrendezésre a városi szintű bányászvetélkedő 10 iskola részvételével. 2011. december 2-án 26 3 fős csapatból 6 általános iskola 8. osztályosai és 20 középiskolai csapat versenyzett.

A verseny célja:

- a bányász hagyományok ápolása
- a 100 éves bányamentés történek megismerése
- Az első forduló feladatai a Tatabányai Múzeum - Bányászati és Ipari Skanzenben található 100 éves bányamentés című kiállításhoz kapcsolódtak. A feladatsort az iskola honlapjáról tölthették le versenyzők. Csak akkor tudtak a kérdésekre válaszolni, ha megtekintették a kiállítást.

A második forduló kérdései a bányamentés történetére és a város bányászhagyományokra vonatkoztak. A harmadik forduló volt a döntő, amelyre a legtöbb pontot szerzett csapatok kerültek be.

A verseny a hagyományoknak megfelelően a Bányász himnusszal kezdődött, amely et együtt énekelte versenyzők, felkészítő tanárok és a Rozmaringos Bányász Egylettel. A közös éneklés után még néhány nagyon szép bányász nótát hallgattak meg a résztvevők a Rozmaringos Bányász Egylet előadásában.

A vetélkedő 9 fordulóból állt. A változatos feladatok (pl. TOTÓ, igazhamis, puzzle, Ki vagyok én?, betűrejtvény, szóintarzia, elveszett szavak megkeresése) ügyesen oldották meg a csapatok. A versenyt Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja már 3 éve.

Fő védnöke a mindenkori Polgármester. A vetélkedő jelentőségét mutatja, hogy a tatbányai Szent Borbála Napok nyitórendezvényeként került lebonyolításra.

Az idei vetélkedő fő témája a bányamentés volt, mivel a Tatbányai Bányamentő Állomás idén 100 éves. A diákok magas fokú felkészültségről adtad tanúbizonyságot. A két kategóriában az első három helyezettek lettek díjazva.

Általános iskolából elért helyezettek:

1. Sújtólég csapat (Árpád Gimnázium 8. osztály)
2. Bányászok (Sárberki Általános iskola)
3. Vájárok (Árpád Gimnázium 8. osztály)

Középiskolából elért helyezések

1. Csillék(Bárdos László Gimnázium)
2. Pörkmandlik (Óvárosi Középiskola és Szakiskola,
3. Kossuth Lajos Közgazdasági SZKI telephelye.
4. Bány-ászlányok (Kereskedelmi, Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközép- és Szakiskola.)

A vetélkedő arra is nagyon jó alkalom, hogy a diákok megismerik a bányászszakma nehézségeit, hagyományait és nem utolsósorban megtanulták a bányász himnuszt és a „Jó szerencsét” köszöntést, ami 2000 évig Tatabányán az iskolákban, intézményekben köszönési forma volt.

Vasas Mihály

Ülésezett a BDSZ nőbizottsága

2011. november 30.-án a BDSZ központban tartotta évzáró értekezletét a Nőbizottság.

Napirenden szerepelt a Bőripari Tagozat bemutatkozása, mivel a bizottság tagjai közül nem mindenki tájékozott a Bőripari Szakszervezet egyesüléséről és tevékenységéről.

Mivel Cseh Zsuzsanna nemcsak a Bőripari tagozat vezetője, hanem az MSZOSZ Nőképviseletének elnöke is, így rövid tájékoztatást adott a Nőképviselet tevékenységéről és 2012 évi terveiről is.

Juhász Edina a BDSZ Nőbizottsága elnöke a 2011. évi munkáról számolt be a bizottságnak.

Az ez évi munka tartalmas volt, legfontosabb feladatnak az információ biztosítását tartották.

Sajnos nem mindenki rendelkezik számító géppel, náluk kicsit nehézkesebb és kevesebb az információáramlás.

Az értekezlet záró szakaszában kötetlen beszélgetést tartottak, kicsit megismerve egymás életét, gondjait, örömeit.

Ezúton is kívánunk minden nőtársunknak és minden BDSZ tagnak, jó egészséget, boldog újévet és Jó szerencsét!

- cs -

KÖNYVISMERTETÉS

A Nyirádi bauxit–előfordulás keleti része

A Magyar Tudományos Akadémia Könyv- és Folyóirat kiadó Bizottságának támogatásával 2011 október hónapban jelent meg Bárdossy Györgynek, az MTA r. tagjának „A nyirádi bauxit-előfordulás keleti része” c. könyve melyet a Magyar Állami Földtani Intézet adott ki magyar és angol nyelven, 117 oldalon.

Bárdossy György a Délnyugati-Bakony bauxit-előfordulásai közül az elmúlt években a halimbai, a malomvölgyi és a szőci előfordulások monográfiáját dolgozta ki és azok könyv alakban is megjelentek. Ezektől délnyugatra fekszik a nagy nyirádi bauxitterület, amely három előfordulásra lehet felosztani: Nyirád kelet (Deáki hegy), Nagytárkány-puszta-Csabpuszta és Lengyelmajor előfordulásra. Bárdossy György a deáki hegyi előfordulást dolgozta fel, mert a mostani monografikus feldolgozása követi az előző monográfiákkal megegyező tárgyi sorrendet.

A könyvben a területről minden szakmai anyag megtalálható. A legújabb matematikai módszerek felhasználásával a teleptani, tektonikai, kőzettani, geokémiai, ásványtani és genetikai kérdéseket a legkorszerűbb módon értékeli a szerző. A készletszámítás a fuzzy tagságfüggvények segítségével most először történt. Készletszámítást a monográfiák területén a szőci Nyíreskút IV. lencse területén végzett a szerző.

Örömmel olvasható az Akadémikus Úr, záró mondata: A monográfia területén látok reményt eredményes további kutatásra. Monográfiámmal ennek szakmai megalapozásához kívántam hozzájárulni.

A könyvben – mely nyomdatechnikailag is kitűnő és ez a Magyar Állami Földtani Intézet nyomdájának dolgozóit dicséri - 26 irodalom, 27 kéziratos jelentés és 14 színes kép található, a frissességét az is jelenti, hogy számos fénykép 2011 augusztusában készült.

A könyv felbecsülhetetlen értéke a nemcsak a magyar földtannak, hanem a bányászatnak is, hiszen ma talán különösen érvényes Böck János miniszteri biztosnak, a Magyar Királyi Földtani Intézet igazgatójának 1904-ben írott sorai miszerint „Jólétünk, nemzeti vagyonosodásunk, s minden további ebből fakadóknak alapját képezi, hogy kellőleg felhasználjuk és értékesítsük mindazt, amit az anyaföld nekünk juttat.”

Dr. Horn János

Bányászélet vájárszemmel

2011. november 18-án az OMBKE Bányászati Szakosztály Dorogi Szervezete ünnepelte megalakulásának 90.évfordulóját és akkor kaptam meg Solymár Judittól Szabolcsi Kardos Mihály plébános magánkiadásában megjelent „BÁNYÁSZÉLET VÁJÁR SZEMMEL / Mozaikok a vájáréletből és néhány Tokod helytörténetére vonatkozó esemény” című könyvet amely Pánczél Árpád elbeszéléseit tartalmazza és lejegyezte Szabolcsi Kardos Mihály Tát és Tokod plébánosa 2001–2006 között.

A kilencven oldalas könyv, döntő része, Pánczél Árpád (1930-) és a szerző által „sok órán keresztül a téli hétfő estéken, vacsorázás közben a házukban, Tokodon beszélgettünk és közben írtam”. Pánczél Árpád, akinek édesapja is bányász volt, 1947-től Erzsébet aknán -, 1961-től Csobán tanyán a VI-os aknán-, 1973-tól Sárisápon a VI-os aknán, 1975-től Dorogon a XXI-es aknán dolgozott 1983–as nyugdíjazásáig.

A beszélgetés kapcsán leírt fejezetek a bányászat szinte minden témáját felölik (a szerszámoktól a bányászat befejezési munkáiról, az ünnepségekről / pl.: a karácsonyi ostya /, megismerjük a kolóniát.

A könyvben több korábbi mentő visszaemlékezése, az egyházi évhez kötődő tokodi szokások és azon tokodiak neve is szerepel, akik 2005-ben a bányánál dolgoztak.

Ez a könyv –, mely huszonegy színes fényképet is tartalmaz – nemcsak a Tokodon, Táton élők részére kiváló, nagyon érdekes és számos újdonságot tartalmazó könyv, hanem a bányászat területén dolgozóknak és nyugdíjasainak is.

A könyv miután magánkiadásban jelent meg így kereskedelmi forgalomba nem került. Szabolcsi Kardos Mihály plébános úr felhatalmazott annak közlésére, hogy még pár példány rendelkezésére áll, amit természetesen szívesen megküld az érdeklődőknek.

A plébános úr elérhetősége: 2534 Tát, János lovagok tere 1.

Dr. H. J.

Megemlékezések Borbála szobránál

Nem engedik feledésbe merülni a bányászatot

Szent Borbála, a bányászok védőszentjének szobra Ajkán és Padragkúton hirdeti az ajkai szénbányászat dicső 139 évét, és a város lakóinak háláját egy szép szakma iránt. A szakmájukhoz hű bányászok mindkét helyszínen tisztelegtek, emlékeztek, méltóan ápolták a szép hagyományukat, hiszen szent elhatározásuk, hogy soha nem engedik feledésbe merülni a bányászatot.

Ajkán, az Agora-téren lévő parkban az ajkai Bányász Hagyományápoló Nyugdíjasklub kórusa énekelte el az ünnepség nyitányaként a megjelent bányászokkal közösen a Bányászhimnusz csodálatos, szívbemarkoló dallamait.

Borbála szépsége, fiatalságának éltető ereje sugárzik a szoborról, ahol Győr Sándor, a Bányászokért Alapítvány elnöke mondott ünnepi beszédet. Emlékezett arra, hogyan lett Borbála a bányászok védőszentje, s az ő védelme alatt végezték a veszélyt tudatosan vállaló bányászok munkájukat Ajkán 139 évig. – Borbálát a kereszténység szentként tiszteli, aki a középkor egyik legnépszerűbb szentje volt. Személye nemcsak a hithez való hűséget, hanem a segítőszándék jellegzetes női erényét is jelképezte. Két fontos dátumot kiemelek: 1865-öt és 2004-et. Az ajkai szénbányászat 139 évének kezdetét és végét. Ennyi ideig vigyázott Borbála ránk, ennyi ideig élt az ajkai szénbányászat. 175 bányásztársunkra azonban sajnos nem tudott vigyázni; ők soha nem jöttek fel élve a bányából, életüket adták a szakmáért. A fejlődés áldozatokkal jár, de tragédiájuk nem volt hiábavaló, mert az a szakma a családok tízezreinek biztosított megélhetést, munkájukkal pedig egy város alapjait rakták le, a poros, sáros faluból a szénbányászatnak köszönhetően egy 33 ezer lakosú város épült fel erőművel, alumínium-, üveggyártással és számtalan más ipari létesítménnyel. A 139 év alatt 88 millió tonna szenet hoztak fel a föld gyomrából bányászaink, amivel mintegy százezer családnak adtak tisztes megélhetést nemcsak Ajkán, hanem a környéken is. Ezt mi, akik még itt vagyunk, soha nem felejthetjük el! – fogalmazta meg ünnepi gondolatait Győr Sándor. Majd így folytatta: – Örök hála és köszönet városunk lakosságának, az önkormányzatnak, a Bakonyi Erőműnek, valamint a KellerPrint nyomdának, hogy méltó emléket állítottak közel hét éve a bányászok védőszentjének és rajta keresztül a több ezer ajkai, jókais, padragi bányásznak, valamint az osztályozó dolgozóinak. Nekünk az a feladatunk, hogy ne engedjük feledésbe merülni a bányászatot, őrizzük meg hagyományait, és utódainknak is hagyjunk emléket erről a szép, embert próbáló szakmáról. A bányászat emlékeit sokan őrzik Ajkán, kívánom, hogy valamennyiüket sokáig kísérje a bányász jószerencse! – hangsúlyozta a szónok.

Az ünnepi beszéd után az önkormányzat, a bányászati szakszervezetek, a civil szervezetek és hagyományápolók képviselői helyezték el a védőszent és a bányász hősök iránti tiszteletük jeléül a kegyeletes megemlékezés koszorúit, virágait.

***

Padragkúton a Civil Fórum Padragkútért Egyesület koszorúzott, és tartott megemlékezést a Bányász Kegyeleti és Emlékparkban lévő Borbála szobornál.

Róka József, az egyesület elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd felelevenítette Borbála hősies bátorságát, kitartását, amely szimbolizálta a bányászok bátor, kemény, áldozatkész munkáját. Ezt követően Szent Borbála előtt tisztelegtek az ünnepségen jelenlévő padragiak, akik koszorút, virágcsokrot és mécseseket helyeztek el a szobor talapzatára, majd közösen énekelték el a Bányászhimnuszt.

Tollár Sándor
Fotó: **Györkös József**

Padragi Bányász Férfikórus Szlovákiában

A szlovákiai Pozsonyeperjes Önkormányzata, a helyi Csemadok szervezet és a Kis-Duna Vegyeskar meghívására Október 29-30-án Pozsonyeperjesen Nemzetközi Dalos Találkozón vett részt a Padragi Bányász Férfikar.

A kétnapos program Dunaszerdahelyen indult, ahol a vendéglátók városnéző sétára invitálták és kísérték el a kórus tagjait. Megnéztük a városházát, az 1518-ban épült Szent György római katolikus templomot, a Sárga kastélyt, amely ma a Csallóközi Múzeumnak ad otthont. Láttuk a város új negyedének organikus építészeti alkotásait, amelyek többsége Makovecz Imre tervei alapján készült.

Deáki községben megnéztük a híres deáki kéttornyú templomot, amelynek Szent István kápolnájában a kórus elénekelte az „Ó, Szent István dicsértessél” c. magyar népi imádságos éneket.

Pozsonyeperjesre érve a művelődési házba siettünk, ahol már javában folytak a kétórás esti műsor előkészületei. A találkozón szerepelt: a Halászi Vegyes kar, a szlovéniai Völgyi falu Népdal kórusa, a Gyarmati Vegyes kar, a Padragi Bányász Férfi kar és a házigazdák Kék- Duna Vegyes kara, mintegy 150 dalos fellépésével.

A bányász kórus Liszt, Bárdos, Karai kórusművek, valamint Godspell musical részletek magas színvonalú megszólaltatásával nagy sikert aratott.

Másnap délelőtt a település templomában istentisztelettel egybekötött koncert keretében a Leo Delibes misét, Liszt: Pange lingua gregorián énekét és Wolf P.: Ave Maria kórusművét adta elő a bányász férfikar, a nagyszámú hívő, vendég, valamint a plébános és kántor urak örömére és elismerésére.

Hazafelé, Komáromban (Komárno) rövid sétát tettünk a nagy múltú városban.

Megnéztük az erőd rendszert, Klapka György teret, Jókai Színházat az előtte álló életnagyságú Kaszás Attila szoborral és az Európa- udvart.

A kórus tiszteletére kinyitott Szent András templom megtekintését követően a bányász dalosok az Ave Maria eléneklésével köszönték meg a lehetőséget és búcsúztak vendéglátóiktól.

A Padragi Bányász Férfi kórus Fábiánné Adorján Renáta és Kanyárné Grünvald Petra karnagyok vezetésével ezúttal is sikeres küldetést teljesített. Elvitték a bányász hagyományok egy szeletét a szlovákiai Pozsony-eperjes lakóihoz, ezzel is öregbítve Padragkút, Ajka város és Magyarország jó hírnevét.

Oravecz Edit
A Bányász Kulturális Egyesület Elnöke

Borbála nap a Dorogi medencében

A Bányásznapi rendezvényeket követően a bányászkodás 230. évfordulójának jegyében került sor a Borbála napi ünnepségek előkészítésére és lebonyolítására Dorogi medencében.

A helyi alapszervezetek, hagyományápoló klubok és önkormányzatok együttműködése alapján, Dorogon, Taton, Tokodon, Sárisápon, Csolnokon, Kesztölcön, Piliscséven és Pilisszentivánon koszorúzással egybekötött ünnepi rendezvények keretében emlékeztünk a Dorogi bányászkodás 230 éves évfordulójára.

A rendezvények nagy érdeklődés mellett, színvonalas módon és tartalommal kerültek lebonyolításra. Valamennyi helyen a hagyományőrzés és ápolás területén a kiemelt tevékenységet folytatók elismerésben részesültek.

Az ünnepség és a megemlékezés kegyeleti tartalmát nem befolyásolta a szükségesnél jobban az a tény, hogy említésre kerültek az érdekképviselet, a szakszervezetek jövőbeni tevékenységét, az érdekvédelmet az elkövetkezendő időszakban alapvetően befolyásoló tényezők.

A rendezvények sorát valamennyi helyszínen kiállítások, könyvbemutatók és egyéb művészeti alkotások bemutatója, iskolai vetélkedők színesítették.

Eredményekben gazdag, békés, boldog újesztendőt kívánunk minden kedves Olvasónknak!

A csingervölgyi bányászat kezdetei

In memoriam Reithmüller Ármin (1834-1911)

2011. november 26-án, Ajkán került sor Reithmüller Ármin halálának 100. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésre.

Reithmüller Ármin 1857-ben érkezett Magyarországra és a becskei bányánál dolgozott, mint bányamunkás (külön fejezetben ismerhetjük meg a becskei bányászatot) és ott szerezte meg azt a gyakorlatot, amit később Ajka – Csingervölgyön kamatoztatott.

Az emlékülésen Kerekes Árpád, Gazdag György, Nagy Lajos, Horváth Károly előadására került sor. A közel száz megjelent kézhez kapta Kerekes Árpád „A CSINGERVÖLGYI BÁNYÁSZAT KEZDETEI (In memoriam Riethmüller Ármin (1834 – 1991) c. nyolcvanhárom oldalas könyvét.

Az ajkai szén ipari felhasználására 1777-ben került sor a nyolc kilométerre lévő kislődi vashámorban. A könyvből megismerhetjük a csingervölgyi bányászat kezdetét, a Magyar Bányakaluzból (1881 – 1914) a csingervölgyi bányászat adatait és leírását, a Reithmüller Ármin családjának vázlatos életrajzi adatait és a meghatározó körülményeket.

Nagyon érdekes „A bányászünnepek Reithmüller Ármin idején” fejezet, melyben megismerhetjük, hogy hogyan zajlott le minden év július 4-én (Ulrich napján) a csingervölgyi bányászbúcsú. A könyvből megismerhetjük, Ulrich von Hutten /1488-1523/ és Herceg Ulrich von Würtenberg /1487-1550/ életét A magyar bányászatban még soha nem történt meg, hogy nem a védőszent napján tartották a bányászbúcsút.

1897. december 21-én, Bécsben kelt rendeletben a Császári és Apostoli Királyi Felség „Reithmüller Ármin ajkai bányamű főnökének a bányaművelés terén évek hosszú során kifejtett buzgó és sikeres tevékenysége elismeréséül a koronás aranya érdemkeresztet a legkegyelmesebben adományozta”.

A könyv utolsó fejezete az időszak harmincegy bányászati szakkifejezéseinek magyarázatát adja, mint például a „bányakutya” vagy a „szelelőgép”.

Reithmüller Ármin jeltelen sírban fekszik, saját tervezésű háza – ahol 1911. május 16-án halt meg – Veszprémben a Fenyves u. 5-ben, ma is megtalálható.

A könyvet a Bódéért Hagyományőrző Egyesület adta ki, a kiváló nyomdai munka az ajkai Keller – Print Nyomda Kft dolgozóit dicséri.

horn -

SZEPESI ZSUZSANNA

Bányászhősök

Hős vagy, apa, bányász voltál
-föld mélyében harcoló -,
nem fakíthat érdemeket
semmiféle álnok szó!

Most már értem, mért búcsúzott
tőled mindennap anyánk,
miért kérted elváláskor,
nagyon vigyázzon reánk;

miért állt ő a kapuban
integetve, míg csak lát;
így véste a tudatába
alakodat és a mát;

hogyha holnap nem jönnél meg,
őrizhesse a képet,
mert a bányász ott a mélyben
veszély útjára lépett;

titkon tudta, minden óra
lehet, hogy az utolsó,
a beomló fejtés alatt
szénből válhat koporsó;
mégis haladt, csak előre,
kitartóan csapata:
bányászszíve, bátorsága,
becsülete akarta!

Hős vagy, apa, bányász voltál,
föld mélyében harcoló,
dicsőség'tek ezért örök,
és vigyázza igaz szó!

KROSZNER LÁSZLÓ

Kroszner László 1918. június 25-én született Nagybátonyban. Bányász család gyermeke, aki 1932-től 1948-ig dolgozott a szénbányászatban. Tevékenysége és emberi tulajdonságai alapján 1951-ben a Tatabányai Városi Tanács titkárává választották. 1958-tól a Komárom Megyei Tanács elnöke, majd 1972-től 1982-ig a Dorogi Szénbányák Vállalat vezérigazgatója.

Ötven éves munkaviszony után került nyugdíjba.

Munkája, tevékenysége és emberi tulajdonságai elismeréseként tulajdonosa volt a Magyar Népköztársaság arany fokozata kitüntetésnek, a Munka Érdemrend arany fokozata elismerésnek, legutóbb 2009-ben a tatabányáért Turul Emlékérem elismerésben részesült, majd 2010-ben Dorog Város Díszpolgárává választották.

Kroszner László felkészült, óriási hivatástudattal rendelkező, az emberek gondjaira, problémáira érzékenyen és tevékenyen reagáló, magas szintű vezetői képességekkel felruházott személyiség volt. Vezetésével a Dorogi Szénbányák Vállalat tevékenysége tovább fejlődött, új üzemek létrehozása és a Lencsehegy II. Bányaüzem építésének elfogadtatása, ennek anyagi feltételeinek megteremtése fűződik nevéhez.

Az ő vezetése alatt, a Vállalat, jelentős anyagi támogatást biztosítva fejlesztette Dorogon és a környező bányász településeken a gyermek és egészségügyi intézményeket, lakásépítést és szociális ellátást is. Nyugdíjba vonulását követően is rendszeresen visszajárt a városba hasznos tanácsaival, konstruktív tapasztalataival segítette Dorog város és a Szénbányák Vállalat vezetőinek tevékenységét.

Temetésére 2011.09.24-én,10-órakor, a Tatabányai Új-telepi temető régi ravatalozójánál került sor, bányász tiszteletadás keretében.

Emlékét megőrizzük.

Bányász Szakszervezeti Szövetség Dorog

Egy megye - egy város

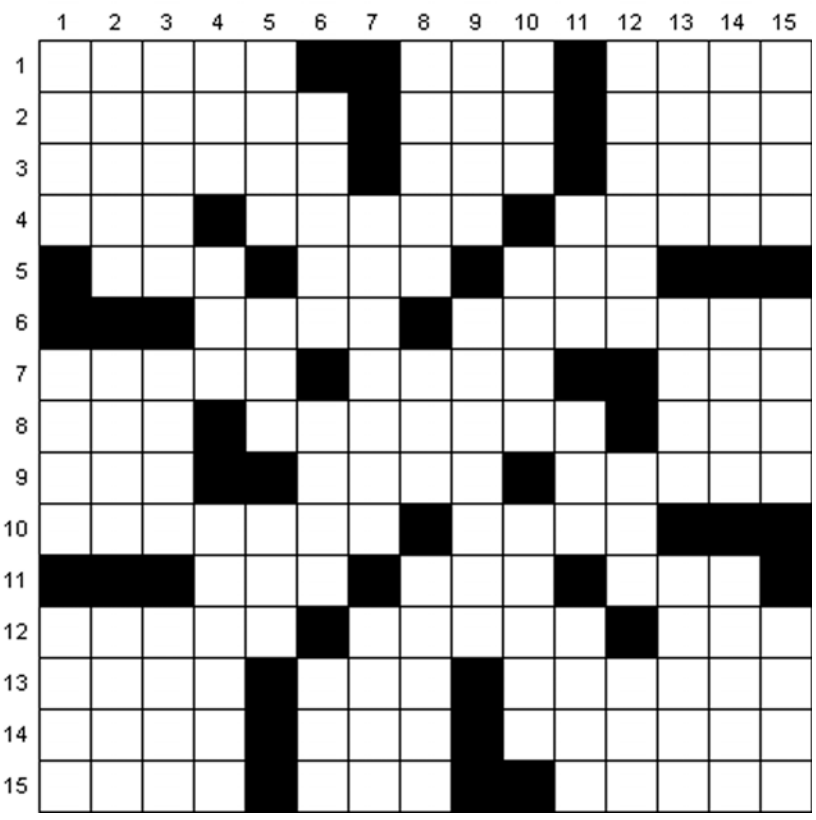

A vastag betűs meghatározásokban egy-egy megye szerepel. A megfejtés mindig az adott megye egy-egy városa.

VÍZSZINTES: 1. Katolikus templom része. – Aki ..., az nyer. – Shakespeare egyik drámájának királya. 2. **Somogy.** – Valaminek a pénzben kifejezett értéke. – Előtagként mezőgazdaságot jelent. 3. Valakinek az előnyös tulajdonsága, a jó ... – Német állam a közelmúltban. – **Baranya.** 4. Holland és olasz autójel. – Csongrádi nagyközség, jelentős kőolaj- és földgázmezővel. – A megfelelő idő előtti. 5. Bankautomata pénz felvételéhez. – Aranka becézve. – Fém. 6. **Veszprém. – Veszprém.** 7. Hadonászva beszélt. – Szokatlan, feltűnő. – Arzén vegyjele és joule betűjele. 8. Fogaival őröl. – Az Ezeregy éjszaka meséinek egyik legismertebb alakja. – Kenyérsütés mestere. 9. Foghús. – Az említett emberek. – Aki sokat kockáztat, mindent egy ... tesz fel. 10. Régi római ruhadarab, névelővel. – **Komárom-Esztergom.** 11. Enikő becézve. – Életévek száma. – Agrármarketing Centrum, röviden. 12. **Komárom-Esztergom.** – Primőr. – Spanyol, svéd és osztrák autók jele. 13. Rúzsa Magdi dala: Édes Veszélyes ... – Szigliget vára ma. – **Csongrád.** 14. Hegedű húrjainak megszólaltatója. – Moll hangsor. - Zoltán becézve. 15. Az említett dolgon. – Földet lazító eszköz. – Nagyság, számmal kifejezve.

FÜGGŐLEGES: 1. Lopakodik. – Taps forrása az operában. – Erdélyi város a Maros mentén. 2. Csokonai nagy szerelme volt. – Fejér megyei község. Hazánk első bauxit lelőhelye. Egyik nevezetessége a bányászati múzeum. – Nehéz fém. 3. Füllent. – Tüzérségi fegyver. – Renáta, becézve. 4. A leggyakrabban fizetett adónem. – Magyar Posta Logisztika, röviden. – Hazai pop-együttes. 5. Nem, azaz szó sem lehet ... – Község Pécs mellett. – Férfiak ruhadarabja. 6. Nők és férfiak ruhadarabja is lehet ilyenkor. – Csepelszigeti település, régi rádió adótoronnyal: ...hegy. – Vállára, régiesen. 7. Képzőművészeti alkotás. – Könnyű műfaj népszerű énekese (János). 8. A legutóbbi időkig működött Fejér megyei szénbánya jelzője. – Uborka, bizalmasan. – **Baranya.** 9. Nagy, fás terület. – Erőgép a földeken. 10. Tesz. – Győr német neve. – Kézi mértékegység. 11. Festmény. – Női énekhang. – Testünk része. Erő jelképe. 12. Könyvben, újságban haladó. – Azonos betűk. – Mögé ellentéte. 13. Számítógép fontos tartozéka. – Észak-európai nép. – E-mailben értesít valamiről. 14. Az Edda egyik albumának címe: Az Edda két ... – Vízimadarunk. – Kortárs színész (Péter). 15. Olasz filmrendező (Francesco). Egyik filmje A fegyverszünet. – **Veszprém.** – Számmal kifejezett tény.

A rejtvénypályázat nyertesei

A szeptember-októberi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: CSÓKA, ÁZSIA, DOBÓ, NOBEL, OSLO, ATHÉN.

A nyertesek: Bajnóczy Ilona, 1117 Budapest, Váli u. 6.; Pelényi Ferencné, 8400 Ajka, Babits M. u. 11.; Soós Jánosné, 7300 Komló, Eötvös L. u. 15.

A nyereményeket postán küldjük el.

Tisztelt Olvasónk!

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetének lapja, az 1913. szeptember óta megjelenő Bányamunkás 2012. évre is meghirdeti előfizetés-gyűjtő akcióját.

Tradíciónkhoz híven, eddigi cikkeink, írásaink szándéka szerint igyekeztünk objektíven tájékoztatni Olvasóinkat a bányásztársadalom legaktuálisabb problémáiról, az iparágat foglalkoztató gondokról, eseményekről, szakszervezetünk érdekérvényesítő erőfeszítéseiről, eredményeiről.

2009 novembere óta a ruházatipari és a textilipari dolgozók, 2011 júliusa óta pedig a bőripari dolgozók érdekeinek védelméről, a könnyűiparban végzett érdekképviseleti és érdekérvényesítő munkáról is igyekszünk hiteles képet adni.

Hitünk és hivatásunk szerint tettük azt, amit a bányamunkások érdekeit képviselő lap megalapítása óta kötelességének tart: a valósághű tájékoztatást.

Milyen sikerrel? Ennek eldöntése az Önök joga. Az a törekvésünk, hogy a Bányamunkás minél szélesebb körhöz - aktív és nyugdíjas tagjainkhoz, iparágunk gondjaival, az abban dolgozók sorsával azonosulni tudó, velünk együtt érezni akaró emberhez - eljusson.

A lap árát 2004-ben emeltük 60.- Ft-ról a jelenlegi 90.- Ft-ra. Ezt az árat hat éve tartjuk, jóllehet az előállítás költsége minden évben – az inflációt jóval meghaladó mértékben – nőtt. Egy nyolcoldalas újság nyomdai előállítása ma, ÁFA-val, 310.- Ft/db. Egy példány postai költsége 110.- Ft. Az előfizetői díj az újság előállítási és postázási költségeinek a harminc százalékát sem teszi ki. Ha egy példányt adunk postára a postai költség húsz forinttal több, mint az újság ára, s akkor még szó sincs az újság nyomdai előállításának költségeiről.

A többletköltségeket a BDSZ költségvetése vállalja át, de ennek finanszírozása egyre nehezebb feladat. Ennek ellenére nincs szándékunkban 2012-ben az újság árán változtatni. Az egy éves előfizetés díja továbbra is 540.- Ft/db.

Reméljük, hogy továbbra is kitartanak a bányászsajtó egyetlen olyan orgánuma mellett, amely országos szinten egyedülállóan tájékoztatja Önöket ágazataink mindennapjairól.

Egyetértésüket fejezzék ki megrendeléseikkel!

Jó szerencsét!

Hámori István Péter
főszerkesztő

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Bányamunkás című lapot, és kérem _____ példányban az alábbi címre kézbesíteni

A megrendelő neve: _____

Címe: _____

Irányítószám: _____

Előfizetési díj egy évre 540.- Ft.

Az előfizetési díjat a NYOMDART Kft. 11714006-20411725 számú számláján egyenlítem ki!

Befizetési csekket kérek!
(Kérjük, hogy a kis négyzetben x-el jelölje, hogy melyik lehetőséget választja.)

A megrendelőlapot zárt borítékban az alábbi címre kérjük elküldeni:
Bányamunkás Szerkesztőség, 1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.
A megrendelés beérkezése után, - ha ezt a lehetőséget jelöli be - postafordultával, elküldjük Önnek a befizetési csekket. A befizetés megtörténtéről a posta mindkét esetben értesít minket. Ezt követően Ön felkerül 2012-es címlistánkra, s postázzuk az újságot a megadott címre!

BÁNYAMUNKÁS
A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.
Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •
A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a
Nyomdart Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • **Felelős kiadó: Rabi Ferenc** • ISSN 0133-6630